

Evanjelická Bratislava

3
2023
September

Ročník 50

Evanjelická Bratislava č. 3/2023 – september; ročník 50

Martin Šefranko: -----	Päťdesiaty ročník Evanjelickej Bratislavy.	1
-----	Daj nám múdrych, čestných a statočných verejných činiteľov	6
Jozef Budaj: -----	Čo je najdôležitejšie?	7
-----	Pomôž nám neuviaznuť len pri (dnešných) starostiach...	8
Eva Bachletová: -----	Leto patrí táborom (rozhovor s Ondrejom Majlingom).	9
Tatiana Verečšáková: -----	Detský denný tábor 2023	14
Lucia K.: -----	Letné festivaly – zatratíť či podporiť?	16
-----	Nedokážem všetko, no môžem mnoho	19
Juliana Kristína Majlingová: -	Každý tím urobil svoju reportáž (denný tábor mladšieho dorastu)	
Kristína Kráľová: -----	Letná chata v Smižanoch	24
Ivka Křenková: -----	Zborový tábor	27
Jozef Kováč: -----	Misia zboru	32
Ján Hroboň: -----	Juraj Sarvaš (*14. 7. 1931 – †17. 6. 2023).	36
Ján Skalský: -----	Hodnotím to ako najlepšie rozhodnutie svojho života	40
-----	Modlitba optimistu	43
Pavel Kušnír: -----	Augsburské vyznanie a Ján Grešo.	44
-----	Pán Boh má veselých ľudí rád.	49
-----	Texty z archívu	49
-----	Cirkevný zbor a jeho konfirmandi.	49
-----	Tragický prípad	51
-----	Slávnosť vianočného stromčeka.	52
-----	K výročitej štatistike	53
-----	Kniha do vašej pozornosti	
-----	Tesnou bránou 2024.	54
-----	Kníhkupectvo Jonatán	55
-----	Štefan Holotík (*7. 11. 1937 – †18. 8. 2023)	55
-----	Fotoreport	56

Evanjelická Bratislava

Periodicita: občasník

Údaje o vydavateľovi:

Názov: Cirkevný zbor ECAV na Slovensku

Bratislava Legionárska

Sídlo: Legionárska 4, 811 07 Bratislava, IČO 42267145

Korešpondenčná adresa:

Legionárska 4, 811 07 Bratislava;

legionarska.ba@gmail.com

Tel.: 02/555 711 95

www.legionarska.sk

Dátum vydania: 3. september 2023

č. 3/2023; ročník 50

Cena výtlačku: nepredajné

Evidenčné číslo: EV 4391/11

ISSN 1338-7936

Redakčná rada: Jozef Budaj, Jozef Kováč,

Ondrej Majling, Viera Macháčková,

Mária Šebestová, Matej Trepáč,

Martin Šefranko – zodpovedný redaktor

Jazyková korektúra: Katarína Minaričová

Foto na obálke: Zborový tábor 2023

Grafický dizajn: Karol Prudil

Tlač: TYPIN – polygrafické služby

Päťdesiaty ročník Evanjelickej Bratislavy

Rokom 2023 vstúpila **Evanjelic-
ká Bratislava** do jubilejného 50. roč-
níka. Ako „**Letáčik evanjelického a.
v. cirkevného sboru slovenského“** ju
založil r. 1926 evanjelický farár **Ján
Drobný**. Vychádzala raz za mesiac.
Ročné predplatné činilo 6,-Kčs. Pô-
vodný náklad 500 výtlačkov vzrástol
v priebehu niekoľkých rokov na 800
exemplárov. V r. 1932 mala Evanje-
lická Bratislava 600 stálych predpla-
titelov a 200 exemplárov posielal
zbor svojim najchudobnejším čle-
nom zadarmo. Po náhlej smrti Jána
Drobného (*24. 6. 1880 Turá Lúka
– †27. 11. 1930 v Bratislava) sa re-
daktormi stali farári Július Adamiš
a dr. Ladislav Jurkovič. Popri nich
bola častou prispievateľkou aj Marta
Repášová, členka vnútornomisijného spolku.

ev. farár Ján Drobný,
zakladateľ Evanjelickej Bratislavy

Ján Drobný v úvodnom čísle Evanjelickej Bratislavy uvádza vydava-
teľský zámer: „Vzbudiť cit spolupatričnosti u sociálne a kultúrne rôzno-
rodých cirkevníkov.“ Tento cieľ sa snažil dosiahnuť článkami čerpaný-
mi z prítomnosti, ale aj z minulosti cirkevného života. Nimi napomínal
k dobročinnosti – majúť na zreteli stavbu Nového kostola. Nabádal
k láske a podporovaniu sociálne biednejších. Obracal sa aj na rodičov,
aby vychovávali mládež v náboženskom duchu. Vysvetľoval veľký výz-
nam manželstva. Vystríhal pred bludnými cestami ateizmu. Referoval
o cirkevných spolkoch (napr. krúžok panien – ev. dievčat, Nedelná ško-

Evanj. Bratislava

I. ROČNÍK

LETÁČIK EVANJ. A. V. CIRK.
SBORU SLOVENSKEHO.

1-2. ČÍSLO

Vychádza raz za mesiac. Predpláca sa ročne Kčs 6.—. Redaktor: Ján Drobny,
evanj. farár. Administrátor: Dánel Kadlečík. Adresa: Konventná ulica čis. 11.

3986

28. VII. 1935

Na cestu.

Každý nový útvar duchovného i telesného života musí prejsť cez isté stupne vývinu a musí prekonávať ťažkosti začiatkov i vtedy, keď by bol útvar ten uznávaný za nevyhnutne potrebný. Čo sa rodí, s boľavosťou sa rodí, a čo vyvíja, rastie a mohútneje vyžaduje mnoho práce, mnohej trpezlivosti a mnoho modlitieb.

Takýmto novým útvarom duchovného života je aj náš mladý, osamostatnený evanj. a. v. sbor bratislavský slovenský. Ťažko sa rodil, stálo to mnoho práce i mnoho bojov, kým sa nádej naša splnila; mená tých, ktorí sa pričínili o utvorenie sboru tohto budú v histórii našej vďačne pripomínané. Sbor sa ako nevyhnutne potrebný, každým činiteľom uznávaný útvar duchovného života nášho srodil, máme ho, chvála buď Bohu za to, žijeme, hýbeme sa i trváme, no prišli sme k tomu prvému stupňu vývoja: k tým mnohým detským chorobám, ktoré liečiť a prekonávať je povinnosťou každého, komu záleží na dobrom, pokojnom, stálom a zdravom pokroku nášho slovenského evanj. bratislavského sboru. Tie detské choroby naše sú prirodzeným zjavom, tie nás znechutiať v práci nesmú, tie nás prekážať nemôžu, aby sme krásneho a jasného cieľa svojho dosiahli: živý život duchovný, živé kresťanstvo, živú cirkev.

Bratislavský slov sbor je složený z rôznorodých jednotiek. Tu máme členov z celej našej republiky sídených, ktorí si vďačne a silne chránia svoje vrodene reminiscencie a pamiatky rodné, ktorí povoláním i postavením svojím rozviazaní nemali dosiaľ v tomto prostredí veľmesta ani možnosti ani príležitosti čo len oboznámiť sa, nie to ešte, aby tu povstala k blahod. rnému vývinu bezpodmienečne potrebná jednota ducha v sväzku pokoja. My tu

la, SEM). Prinášal poučenie o významných osobnostiach cirkvi (Augustín, Hus, Luther, Št. Pilárik, Štefánik), vzdelával o Kralickej biblii, Knihe svornosti, Augsburskom vyznaní. Vysvetľoval pôvod a význam sviatkov – Vianoc, Veľkej noci.

Evanjelická Bratislava sprvoti plnila aj funkciu, ktorú má v súčasnosti zborový bulletin: informovala o termínoch konania Služieb Božích v zборе i v rozhlase, o ďalších podujatiach v cirkevnom zbere, prijatých milodaroch, kancelárskych hodinách farárov atď. Nechýbala rubrika: Svoj k svojmu – inzercia, ktorou boli členom zboru dávané do povedomia kontakty na evanjelických remeselníkov a živnostníkov (klampiarov, zámočníkov, elektromechanikov, inštalatérov, maliarov, krajčírov, mäsiarov, holičov a kadečníkov, predajcov obuvi, kníhviazačov, kolportérov duchovnej literatúry a pod.) Poplatok za celoročný inzerát v r. 1932 bol 30,-Kčs. Zisk z inzercie a dobrovoľne vyššieho uhradeného predplatného (tzv. nadplatiek) umožňovali šíriť Evanjelickú Bratislavu i medzi sociálne núdnymi. V počiatkových ročníkoch prinášala Evanjelická Bratislava aj odlišnosti rímskokatolíckeho učenia oproti evanjelickému.

Prvé ročníky tlač Evanjelickej Bratislavy zabezpečoval Ján Trnovský, kníhkupec a kníhtlačiar z Nového Mesta nad Váhom. Z praktických dôvodov bola tlač od r. 1932 zverená kníhtlačiarovi Danielovi Pažickému na Myjave.

Od r. 1926 do r. 1948 vyšlo 23 ročníkov Evanjelickej Bratislavy. Po nástupe komunistov k moci časopis prestal vychádzať. **Obnovený bol v r. 1996** – už v nových spoločenských pomeroch. Publicistka Eva Bachletová na obnovenie časopisu spomína takto: „V roku 1997 som vstúpila do redakčnej práce Evanjelickej Bratislavy. Išlo o II. ročník obnoveného vydania, ale v podstate išlo o I. ročník, s podtitulom Časopis Evanjelického a. v. cirkevného zboru v Bratislave. Do spolupráce ma prizval brat farár Ján Hroboň, ktorý bol aj šéfredaktorom. Začínali sme s 8 stranami a neskôr to bolo 12 strán vo formáte A4. Časopis nám tlačili naši priatelia z Evanjelickej cirkvi metodistickej v tlačiarňi na Panenskej ulici. Keďže v tom čase nemali ako tlačiareň možnosť časopis zložiť či zviazať, tak som neraz na Konventnej, alebo u nás doma časopis skladala a pripravovala na distribúciu v zbere.

Eva Bachletová skladá Ev. Bratislavu, záver 90-tych rokov.

Spomínam si na to s veľkou láskou, lebo to bol naozaj pekný požehnaný čas. Titulka patrila duchovnému príhovoru z pera vtedajších duchovných zboru. Do obsahu sme zaradili rubriky ako napríklad Zo života zboru, Z hospodárskej činnosti, Z plánovaných podujatí, Z našej histórie, alebo aj rubriku pre mladých či Našim deťom. Nechýbala ani krížovka a pozdrav Našim čitateľom. Evanjelická Bratislava v tom čase vychádzala šesťkrát do roka, postupne pribúdali aj ďalšie témy, ale aj formy spracovania – správa, riport, reportáž, anketa, recenzia, rozhovor a samozrejme duchovné slovo či už v podobe kázne, alebo úvahy. A tiež sa k nám prihlásili aj ďalší autori. V tejto forme vychádzala Evanjelická Bratislava do konca roka 1999. Som vďačná, že som mohla byť pri tom, nielen ako redaktorka, ale ako človek, ktorý má rád tlačené slovo – najmä, ak má zmysel, hĺbku a svoje poslanstvo. Evanjelická Bratislava niesla poslanstvo evanjelia a dobre slúžila Božiemu dielu a nášmu zboru.

Do r. 2003 vyšlo 8 ročníkov. V r. 2004 nevyšlo ani jedno číslo.

K opätovnému obnoveniu vychádzania došlo v r. 2005 a do r. 2012 vyšlo 8 ročníkov. Po zrušení „veľkého“ bratislavského ev. zboru sa **od r. 2013 stal**

EVANJELICKÁ BRATISLAVA

Časopis Evanjelického a.v. cirkevného zboru v Bratislave

1998/5-6
December

Ročník II.

(III.ročník obnoveného vydania)

"Lebo narodil sa vám dnes v meste Dávidovom Spasiteľ, ktorý je Kristus Pán." Lk 2,11

SLOVO BRATA FARÁRA

Borisa Mišinu

Vianoce sú opäť tu. Opäť ich príchod sprevádzajú preplnené obchody, vyzdobené ulice i hlučná reklama. Chystáme domácnosti, upratujeme, pečieme, kupujeme darčeky. Pripravujeme sa i v cirkevnom zbore, spevokoly nacvičujú vianočné piesne, chystajú sa vystúpenia detí, pripravujú sa slávnostné služby Božie. Vianoce však nesú ešte jeden charakteristický znak: stretnú sa rodiny. Koho povinnosti, práca, škola, alebo niečo iné, počas roka odlúčili od rodiny, ten sa v týchto dňoch ponáhľa domov.

Narodenie Spasiteľa rodiny spája. Dokonca i tie, ktoré s Ním na prvý pohľad nemajú nič spoločné. Počas týchto dní sú ľudské srdcia otvorené a vnímavé aj pre ľudí cudzích. Charitatívne inštitúcie, zdá sa, majú v tieto dni svoju žatvu. O čo skôr by sme mali využiť čas Vianoc, aby sa naše rodiny opäť spojili. Je čas, aby manželia hľadali cesty k porozumeniu, odpusteniu i obnoveniu vzájomnej lásky. Je príhodný čas, aby deti nezanedbávali rodičov a aby rodičia poskytl deťom to, čo potrebujú najviac, lásku. Pánovo narodenie v našich srdciach môže naše rodiny spojiť nie len na niekoľko sviatočných dní, ale natrvalo.

V Ježišovi prichádza Pán rodiny. Mnohé totiž stratili spojivo. Pripomínajú roztrásený snop s uvoľneným povrázkom. Každý má iný záujem, vyznáva iné hodnoty, ťahá iným smerom. Pán Ježiš prichádza, aby sa stal najvyššou autoritou, hodnotou, najvyšším Pánom každému v našich rodinách. Každý Ho totiž potrebuje. Každému má čo ponúknuť. Každého miluje

a priateľstvo, náklonnosť, spolupatričnosť. Ak máme priateľov zo zamestnania, z dovolenky, alebo od susedov v záhradke, o čo skôr by nás, veriacich evanjelikov mal spájať narodený Spasiteľ. Pán Ježiš sa nenarodil len preto, aby nám urobil krásnu atmosféru počas niekoľkých sviatočných dní. On prišiel, aby sme s Ním spojili svoje životy. Prišiel, aby aj naše rodiny zmenil a priniesol nám znovuobjavenie ceny rodiny, jej trvalé spojivo a radosť zo vzájomného spoločenstva v cirkevnom zbore.

NARODIL SA

Zlatica Oravecová

Chrám vyzdobený

A na oltári

Svietil plamene

Hudba sa oznáša

A priestor plní

Šumia kamene

I tehly múrov

I drevo lavíc

Látek pradená

Zázrak tu oštim

Zázrak tu vidím

Láska nesmierna

V jasličkách leží

Do síc vstupuje

Hviezda plápolá

Boh sa narodil

vydavateľom časopisu Evanjelická Bratislava Cirkevný zbor ECAV na Slovensku Bratislava Legionárska. Časopis vychádza vo formáte A5, spravidla štyri razy ročne. Prvé číslo v kalendárnom roku obsahuje výročnú správu o živote zboru za predchádzajúci rok. Náklad časopisu je cca 300 ks. Číslo, ktoré vychádza v advente, je vytlačené v náklade cca 700 výtlačkov. Už niekoľko rokov má časopis aj elektronickú verziu. Archív elektronickej podoby časopisu od č. 4/2007 po č. 5/2012 je dostupný na: http://www.ecavba.sk/ev_ba.php Archív novších čísiel Evanjelickej Bratislavy v elektronickej forme nájdete na: <https://legionarska.sk/kategoria/evanjelicka-bratislava/>

Ďakujeme Pánu Bohu za 50 ročníkov časopisu Evanjelická Bratislava. Poďakovanie patrí aj všetkým, ktorí sa v minulosti i súčasnosti podieľali, resp. podieľajú na príprave časopisu, a taktiež našim čitateľom.

V tomto čísle prinášame niekoľko textov z dávnejšej minulosti (z r. 1936). Sú malou sondou do toho, čím vtedy cirkevný zbor žil, o čo sa snažil, s čím sa boril. Čo sa budúcnosti časopisu týka, prosíme Hospodina: „Pane, pomôž nám robiť to, na čom spočíva Tvoje požehnanie.“

Martin Šefranko, zodpovedný redaktor

Daj nám múdrych, čestných a statočných verejných činiteľov

Bože náš, zmiluj sa nad nami a pohliadni na nás. Ty vidíš, ako je ťažko spravovať veci verejné; ale vidíš aj to, ako moc a sláva sú nad sily tých, ktorí veci verejné spravujú. Už takmer nikto nikomu neverí, autorita sa stráca, mnohí hľadajú len svoj prospech a sklamáujú. Prosíme, odpusť nám a daj nám pre spravovanie vecí verejných múdrych, čestných a statočných ľudí. Pomáhaj im v tej službe, dávaj múdrosť zhora, aby zvládli všetko Tebe na slávu a prospech ľudí, ktorým slúžia. Zmiluj sa nad cirkvou a i naším národom.

Z knihy modlitieb **Keď chýbajú slová** (vyd. Transcius, Liptovský Mikuláš 2009)

Čo je najdôležitejšie ?

„1 I vstúpil na loď, preplavil sa a prišiel do svojho mesta. 2 A hľa, priniesli k Nemu ochrnutého, ktorý ležal na nosidlách. Keď Ježiš videl ich vieru, povedal ochrnutému: Dúfaj, synu, odpúšťajú sa ti hriechy. 3 A hľa, niektorí so zákonníkov hovorili si sami pre seba: Tento sa rúha. 4 Ježiš poznal ich zmýšľanie, a riekol: Prečo zmýšľate zle v srdciach? 5 Čo je ľahšie povedať: Odpúšťajú sa ti hriechy? alebo povedať: Vstaň a choď! 6 Ale aby ste vedeli, že Syn človeka má moc odpúšťať hriechy na zemi - hovorí ochrnutému: – Vstaň, vezmi si lôžko a choď domov! 7 I vstal a odišiel domov. 8 Keď to zástupy videli, prelakli sa a zvelebovali Boha, že takúto moc dal ľuďom.“ (Matúš 9,1–8)

V bežnom živote sa zvykne hovoriť, že najdôležitejšie pre každého človeka je jeho zdravie. Zdôrazňuje sa to najmä pri blahoželanostiach, prianiach,...

Áno, zdravie je veľká „devíza“, veľký a vzácny Boží dar a vedeli by o tom veľa hovoriť najmä tí, ktorí majú veľké problémy s vážnymi diagnózami.

Známy biblický príbeh o uzdravení porazeného (Matúš 9,1–8) nám však, okrem iného, chce povedať, že existuje aj niečo, čo je EŠTE DÔLEŽITEJŠIE ako je zdravie. Štyria priatelia, ktorí niesli porazeného k Pánovi Ježišovi, určite očakávali, že Pán Ježiš – tak ako už veľakrát – bude hneď „riešiť“ zdravotný stav ich ochrnutého priateľa. To bol predsa očividne jeho NAJAKÚTNEJŠÍ a navyše nikým NEPREHLIADNUTELNÝ problém. A určite rovnako zmýšľali aj všetci ostatní tam prítomní. Preto zažili prekvapenie, keď z úst Pána Ježiša počuli: „Odpúšťajú sa ti hriechy.“

Pán Ježiš nikdy nerobil nič zbytočne, alebo „len tak“. Vždy to malo svoj veľký význam. Keď teda odpustenie hriechov PREDRADIL pred uzdravenie z veľmi ťažkého stavu, chcel tým – aj nám – niečo dôležité povedať.

Tým dôležitým posolstvom je, že **ODPUSTENIE HRIECHOV JE PRVORADÉ**, ešte dôležitejšie ako zdravie!

Bez uzdravenia je totiž možné byť spaseným, zachráneným pre večný život, ale bez odpustenia hriechov NIE!

Na to by sme mali pamätať – aj vtedy, keď si navzájom prajeme „hlavne to zdravie...“

A treba si hned pripomenúť aj prosbu „*Odpust nám naše viny / hriechy, ako aj my odpúšťame svojim vinníkom.*“

Božie odpustenie našich hriechov a naše každodenné odpúšťanie, je pre nás ŽIVOTNE DÔLEŽITÉ! (Matúš 18,23–34)

Jozef Budaj, člen redakčnej rady

Pomôž nám neuviaznuť len pri (dnešných) starostiach, ale vidieť najmä to, čo pre nás robíš

Pane, Ty vidíš, že väčšinu svojho dňa sa nachádzam v doline ustarostenosti. Pohrúžený do svojich každodenných povinností chodím spolu s okolitým davom po vyšliapaných chodníkoch. Tak veľmi potrebujem, aby Tvoja pravda ako svetlo zasvietila do šera tejto doliny, v ktorej sa nachádzam a mohol som byť privedený na vrch, do Tvojej blízkosti. Z tohto miesta môžem konečne uvidieť svoj život, aj svet okolo seba Tvojimi očami a z Tvojej perspektívy.

Za päťami mám aj dnes množstvo povinností, ktoré ma dobiehajú. Nauč ma v živote oddeľovať dôležité od menej dôležitého a potrebné od toho všetkého, čo vyzerá tak naliehavé. Pomôž mi vymeniť vyšliapané chodníky duchovných skratiek za priamu cestu, hoci by viedla aj strmým úbočím. Prosím, daj mi, Pane, silu pre túto zmenu.

Pomôž mi aj dnes uvidieť to, čo si pre mňa urobil v Ježišovi Kristovi, i to, čo máš pre mňa, pre moju rodinu i cirkev ešte pripravené.

Potom, ako boli učeníci s Tebou na vrchu poslednýkrát, zišli dolu a v Tvojom mene zmenili svet. Aj ten dnešný svet potrebuje zmenu, a tak prosím, zmeň aj mňa a urob aj zo mňa nástroj zmeny pre moje okolie.

Z knihy modlitieb **Keď chýbajú slová** (vyd. Transcius, Liptovský Mikuláš 2009)

Leto patrí táborom

Ondrej Majling pri lekcii v detskom dennom tábore

Vo viacerých evanjelických cirkevných zboroch sa počas prázdnin konajú tábory pre deti či dorast. Opýtali sme sa brata farára Ondreja Majlinga z CZ ECAV Bratislava Legionárska na to, aké má skúsenosti s prípravou a realizáciou letných táborov.

Aj vo vašom cirkevnom zbore sa počas júla konali letné tábory, na čo boli zamerané tento rok?

Názov tohtoročnej témy denných detských táborov bol „Velké egyptské dobrodružstvo“. Počas biblických lekcii sme preberali život Božieho muža Jozefa – jeho trpezlivosť, vernosť, múdrosť, ale aj zvláštne Božie konanie, ktorým bol usmerňovaný jeho život.

Prvý turnus patrilo mladším deťom. Prichádzajú na tábor aj deti nielen z cirkevného zboru?

Dalo by sa povedať, že to býva tak 50:50. Polovica detí sú naše „zborové“, ktoré poznáme z detských besiedok, alebo hodín náboženstva. Druhá polovica prichádza z mimozborového prostredia – buď z iných cirkví a zborov, alebo dokonca z úplne sekulárneho prostredia.

Do táborových aktivít bolo zapojených viacero dorastencov – teda dospievajúcich, ktorí nielenže pomáhali s programom, ale ho aj tvorili. Ako ich pripravujete na tieto úlohy?

Veľmi sa teším, že úlohu vedúcich na tábore postupne preberajú dorastenci, ktorí sa ešte prednedávnom zúčastňovali tábora ako radoví účastníci. Pomáhajú pri spoločných hrách, tvorivých dielnach, scénkach a iných aktivitách. Vytvorila sa z nich aj hudobná skupinka, ktorá hráva pri chválach. Dokonca niekoľkokrát poslúžili aj na nedeľných Službách Božích v kostole. Postupne ich na túto službu začali pripravovať naše pracovníčky, zodpovedné za prácu s deťmi v zbere – Ali Popiková a Lenka Izáková. Pred tábormi bolo niekoľko prípravných stretnutí a spoločná výroba pomôcok pre tábory. To všetko si vyžiadalo množstvo času a aj námahy. Ďakujeme Pánu Bohu za každé šikovné ruky a ochotnú dušu.

Patrila k nim aj vaša dcéra Juliana, ktorá opäť prekvapila svojím hudobným talentom. Na aké nástroje hrá a ako podporujete jej muzikálnosť?

Primárne hrá na klavír, trochu hrá na kajon a v posledných dvoch rokoch sa pustila aj do hry na organe, ktorou občas vypomáha nielen v našom zbere, ale aj v niektorých okolitých zboroch. Teším sa, že po mne prevzala aj dobrý hudobný vkus (všimnite si tričko na fotke). 😊 V našom zbere však máme aj niekoľko ďalších hudobne nadaných a šikovných dievčat, ktoré sa do tejto služby zapájajú.

Do organizácie táborov boli okrem duchovných zapojené aj pracovníčky farského úradu. Ako ste ich presvedčili, aby namiesto dovolení trávili čas s výchovou a „zabávaním“ detí a dorastu?

Myslím si, že ich ani veľmi nútiť nebolo potrebné. Tábory sú pre naše sestry srdcovou záležitosťou, a to možno skôr ony naopak motivovali nás ostatných. Niekoľko mesiacov pred tábormi premýšľali nad jeho témou, oslovovali vedúcich a pripravovali materiály.

Spevom a hudbou slúžili deťom mladí: vľavo Lucia Olejárová, vpravo Juliana Majlingová

Páčila sa mi vaša téma, ktorú ste mali počas tábora pre deti – o Jozefovi. Váš prednes bol veľmi presvedčivý. Ako ste si vy hľadali cestu k výchove detí v zbere, cirkvi?

Necítim sa ako nejaký skvelý detský rečník a odborník na prácu s deťmi. Myslím si, že je veľa ľudí, ktorí to vedia lepšie. Napríklad veľmi sa mi páčia biblické lekcie môjho kolegu v zbere brata farára Maroša Šefranka. Vždy si ich pripraví veľmi kreatívne a má ich dôkladne premyslené. Je však pravda, že práca s deťmi je mi blízka a považujem ju za dôležitú súčasť svojej služby. Nielen v tom, že máme možnosť deťom odovzdávať posolstvo evanjelia. Práca s deťmi je aj pre mňa osobne veľkou školou pokory a trpezlivosti.

Vieme, že pravidelne vyučujete náboženstvo na bratislavských základných a stredných školách. Aký bol uplynulý školský rok?

Bol síce náročný, ale po troch covidových školských rokoch konečne relatívne normálny. Na naše prekvapenie nám už tri roky po sebe pribúdajú žiaci na evanjelickom náboženstve. Učili sme 159 detí na dvanástich základných školách a jednom gymnáziu. Skupiny deti sú vzhľadom na množstvo

škôl malé, a nie vždy to bolo jednoduché stihnúť po časovej stránke, nakoľko nemáme dostatočný počet katechétov. Vďaka Pánu Bohu, nakoniec sa nám to podarilo.

Na vyučovanie náboženstva sa nezapisujú len deti z veriacich rodín, prípadne z rodín z cirkevného zboru, ale aj z rodín, kde viera, nie je prítomná. Ako to vnímate?

Osobne to považujem za obrovskú výzvu. Pre mnohé deti sú naozaj hodiny náboženstva jedinou príležitosťou ako sa stretnúť s vierou a posolstvom Biblie. Na každú hodinu je potrebné sa pripraviť a spôsob rozprávania prispôbiť zloženiu detí v skupine. Téma musí byť spracovaná zrozumiteľne a prístupne aj pre dieťa zo sekulárneho prostredia. Hodina náboženstva je neraz aj priestorom pre počúvanie a rozhovory, ktoré doma deťom chýbajú. Katechéta je často jediný človek, ktorý dieťa vypočuje, a ktorému sa môže vyzprávať. Keďže väčšinou máme iba veľmi malé skupiny detí, môžeme si to dovoliť.

Deti sú často veľmi spontánne a pohotovo reagujú na mnohé podnety. Ako je to s kresťanskou výchovou?

Mnohé deti sú, čo sa týka veci viery, doslova tabula rasa. Nie sú zatažené naším cirkevným slovníkom. Na jednej strane je to niekedy ťažké, ale na druhej strane ma to núti preformulovať naše zaužívané kresťanské frázy spôsobom, aby im porozumeli, resp. na niektoré pre mňa bežné veci som prinútený pozrieť sa novým spôsobom. A to je svojím spôsobom veľmi obohacujúce.

Zažili ste aj niečo mimoriadne na hodinách náboženstva – úsmevné či dojemné?

Je toho veľa a asi by si to zaslúžilo osobitný článok. Trochu je mi aj ľúto, že si „hlášky“ detí nezapisujem. Je aj veľa chvíľ, kedy ma deti dokážu dojať a potešiť. Väčšinou sa teším z toho, keď vedia priznať svoje chyby. Mám jedného malého druháčika - beťára, ktorý pochádza z Dolnej zeme, a to sa trochu prejavuje na jeho temperamente. Na hodine niekedy poriadne vyrušuje. Páči sa mi však, ako si to vie potom uvedomiť. Príde ku mne. Objíma ma a poprosí, aby som sa už viac na neho nehneval. Vždy mi to pripomenie príbeh evanjelia a náš vzťah k Pánu Bohu. V tej chvíli už nemám to srdce sa na neho ďalej hnevať.

Deti vyrývali svoje mená do kameňov hieroglyfmi.

Zažili ste v praxi, že deti z vyučovania náboženstva pokračovali v konfirmačnej príprave, prípadne priviedli rodičov do kostola – či k samotnej viere v Pána Ježiša Krista?

V našom zbere máme viacero prípadov, keď práve cez hodiny náboženstva sa deti dostali do zboru, začali v ňom aktívne pracovať a postupne sa zapojili aj ich rodičia. Nedeje sa to však nejako násilne, skôr prirodzene. Ak sa vyučuje s láskou a úprimnosťou, deti to vycítia a sú prirodzene priťahované k Bohu a spoločenstvu Jeho cirkvi.

Za rozhovor ďakuje **Eva Bachletová**, redaktorka Evanjelického posla spod Tatier, odkiaľ – z č. 16/2023 – je rozhovor prevzatý.

Denný detský tábor

Prvé dva júlové týždne patrili dennému detskému tábora, ktorý sa uskutočnil v zborových priestoroch. V dvoch termínoch sa tábora zúčastnili deti z detskej besiedky a deti zo škôl, kde sa vyučuje náboženstvo. Niektorí so sebou dokonca priviedli aj svojich spolužiakov a kamarátov. Spolu približne 70 detí. Hlavnou vedúcou bola Ali Popiková, ktorá vytvorila tím mladších a starších vedúcich spolu s bratmi farármi.

Celý týždeň sa niesol v téme Veľkého egyptského dobrodružstva. Prostredníctvom biblickej postavy Jozefa sa deti dozvedeli, z akej rodiny Jozef pochádzal. Od začiatku to nemal jednoduché, pretože jeho bratia naňho žiarlili, lebo otec mal Jozefa radšej ako jeho bratov. Boh je s nami v ťažkých časoch tak, ako bol aj s Jozefom, keď ho bratia predali do otroctva. Pán Boh pôsobí svojou mocou aj v zložitých situáciách. V takýchto situáciách sa ocitol aj Jozef, keď odmietol Pótifarovu ženu, alebo keď bol vo väzení, a kráľovský pohárnik, ktorý mu prisľúbil pomoc, na neho zabudol. Pán Boh však nezabudol na Jozefa. Ani na nás nezabúda, lebo On je nad všetkým.

Ďalšia pravda, ktorú sme sa naučili je, že aj keď sa situácie javia ako zlé (napr. v rodine), milujúcim Boha, všetky veci slúžia na dobré. Po každej lekcii – téme, sa deti učili biblický veršík. Veríme, že tieto Božie pravdy im boli zasiaté do srdc.

Každý deň si deti skúšali rôzne egyptské školy. Napríklad v škole pisárov vyrývali do kameňov svoje mená hieroglyfmi, v škole tkáčov tkali malé koberčeky, v škole matematikov riešili matematické úlohy, v škole kuchárov ochutnávali sušené ovocie a oriešky, ktoré sa pestujú hlavne v oblasti Egypta a v škole klenotníkov si vyrábali krásne šperky.

Spestrením spoločných dní bola mestská hra, kde sme v skupinkách chodili po meste a riešili rôzne zaujímavé úlohy. Navštívili sme výstavu o písme v Medzinárodnom dome umenia pre deti Bibiana, deti sa vyskákali v detskom centre a veľa zábavy si užili vo fontáne na Námestí slobody.

Posledný deň sme sa v malých skupinkách rozprávali o tom, za čo sme vďační, čo pekné si z tábora odnášame, čo sme si zapamätali z lekcii. Spoločne sme aj v modlitbách ďakovali Pánu Bohu za vzácny a požehnaný čas,

Detský denný tábor 2023

za nové kamarátstva. Sme radi, že aj cez denné detské tábory, od najmenších škôlkarov po tých najstarších (do 12 rokov), sme prežili dni v Božej ochrane.

Tatiana Vereščáková

členka tímu vedúcich detského tábora

Letné festivaly – zatradiť či podporiť?

Kým sa inšpiruje mladá generácia kresťanov na Slovensku? Kto sú jej vzory? Od koho sa učí? S kým a kde sa stretáva? Nad čím premýšľa?

Kladiete si tieto otázky? Jednu odpoveď by som pre vás mala. Rada by som vám detailnejšie priblížila istý open-air festival. Výraz „open-air” vás má nasmerovať k informácii, že ide o festival pod holým nebom. Pre lepšiu predstavu však doplním, že program prebieha v stanoch, čo pri vysokých júlových teplotách a celodenných intenzívnych slnečných lúčoch dosť poteší.

Naši mladí na Semfeste 2023

Píšem vám o festivale Semfest. Spomenula som však, že nie je len pre mladých? V areáli, na prednáškach, pri stoloch v stane občerstvenia som videla ľudí skutočne všetkých možných vekových kategórií. Všimla som si skupiny mládežníkov, možno boli z jedného zboru, no postrehla som aj rodiny s deťmi.

Tento festival organizuje Spoločenstvo evanjelickej mládeže (odtiaľ je aj názov „Sem“ + fest, čo je skrátaná verzia pojmu festival). Každoročne sa ho zúčastní približne 1000 účastníkov, ktorí, podľa môjho názoru, musia mať dobré dôvody, prečo naň idú.

Tento rok sa konal vo Zvolenskej Slatine, v priebehu druhého júlového víkendú 6. – 9. 7. 2023 a pripomínam, že pod holým nebom. Prakticky to teda znamená, že sa aj spí takmer pod holým nebom – v stanoch. A či so spánkom v stane máte osobnú skúsenosť alebo nie, museli ste už počuť, že aj letné noci v ňom sú výzvou. Teplota klesla aj pod 10 stupňov, čo potvrdil aj istý brat farár, ktorý sa sem vybral so svojimi dorastencami, aby videli:

„...čo to ten Semfest je.“ Dokončím, že dorastáci boli nadšení a už v druhý deň hlásili, že sa chystajú aj o rok. „Misiu som splnil!“

Keďže sa organizátori snažia vytvoriť platformu, na ktorej budú môcť viacerí ľudia aj prezentovať svoje umelecké aktivity, zdieľať nažitú či inak prijatú múdrosť a skúsenosti zo života s Bohom, a tak sa vzájomne inšpirovať, je efektívne zladit' sa v nosnej téme.

„Si tu?“ Túto otázku poznáme z bežnej konverzácie, ale na Semfeste sme ju mali kladenú do rôznych oblastí nášho života. Bola to totiž téma tohtoročného Semfestu.

Počas poobedňajšieho seminára som si všimla asi trojročné plačúce dieťa – zrejme ho niečo zaujalo natoľko, že sa vzdialilo od mamy. No potom nie a nie nájsť cestu k nej... Plač pomohol. Mama prišla. Po seminári som čakala na rečníka, napadlo mi niekoľko otázok, tak, že sa ho popýtam, keď už je na to priestor. Uprostred rozhovoru prechádza okolo nás pani v dôchodkovom veku, zastaví ju pri nás tiež okamžitá zvedavosť a smerom k rečníkovi z nej vypadne: „Ty si Matej Trepáč?“ Nebol to ani Matej, ani Trepáč, ale skúsila. To len na demonštráciu, že sú tu vítané rôzne vekové kategórie, nestratíte sa tu a je nádej, že nájdete, čo hľadáte. Pretože na tomto mieste bol hľadaný a nachádzaný živý Boh. Chválami bol zvelebovaný. Rôznorodosťou tém a aktivít (Kresťan a vrchnosť, Úloha muža, Maľovanie na textil,...) bola zjavná kreativita, dokonalosť a láska nášho Stvoriteľa.

Semfest – na okraji dediny, v prírode, v blízkosti polí, teda uprostred krásneho sveta, bol miestom pre vzťahy – so Stvoriteľom, s tými, ktorých nám On stvoril a dal ako blížnych. Bol časom na hĺbanie rôznymi formami nad Jeho Slovom, ktoré je kompasom na ceste týmto svetom. A bol aj priestorom pre odpočinok akoby v náručí nášho Otca.

Takže, ak **Si tu** ešte nikdy nebol, **Si tu** určite pozvaný a vítaný.

Zachytila som, že ľudia z nášho zboru sa chystajú aj budúci rok.

Nie si sám. Ani na tomto svete, a ani na ceste – veríme, že na ďalší Semfest v r. 2024.

Záver – otázky:

Pozývam vás, čitateľov, zastavte sa a pokúste sa odpovedať si na tieto tri otázky, ktoré zazneli na jednej z hlavných tém festivalu. Žehnám vám odvalu následne vykročiť do služby lásky iným.

Kto som?

Čo mám (dary/talenty, prostriedky, vlastnosti, schopnosti, skúsenosti,...)?

Koho mám okolo seba? Ako a komu môžem aj na základe odpovedí na predošlé otázky pomôcť?

Lucia K.

účastníčka Semfestu 2023

Nedokážem všetko, no môžem mnoho

Pane,

nedokážem zastaviť všetok hlad, chudobu ani vojny vo svete.

Nedokážem zabrániť tomu, aby sa deti stávali sirotami.

Nedokážem uzdraviť chorých, ktorí sa deň čo deň trápia v bolestiach.

Nedokážem objasniť všetkých zarmútených, čo stratili milovanú osobu.

Nedokážem potešiť všetkých, ktorých ťaží samota a pocit zbytočnosti.

Nedokážem pomôcť všetkým bezdomovcom, starcom ani hendikepovaným.

Nedokážem zachrániť všetkých, ktorí sú na ceste do večného zatratenia.

Moja bezmocnosť ma trápi a vnútorne ubíja.

No s Tvojou pomocou a Tvojím požehnaním, Bože, môžem potešiť jedno srdce v tento deň.

Môžem dať kvietok človeku, na ktorého už nikto nemyslí.

Môžem pohľadiť zvráskavenú starú tvár či svieže líčko dieťaťa.

Môžem navštíviť priateľa v nemocnici, matku a otca, ktorým toľko dlhujem a som za veľa vďačný.

Môžem plakať s tým, koho bolí duša i telo a radovať sa s tým, kto má radosť.

Môžem byť majákom pre toho, komu hrozí, že loď jeho života už – už stroskotá.

Môžem byť oázou pokoja a lásky pre jedinú bytosť, ktorá mi verí a stále sa na mňa spolieha.

Mám milión možností ako obohatiť iných a zachrániť jeden ľudský život pre nebo.

Daj Pane, aby som nezabúdala byť dobrý a videl tých, ktorí žijú v mojej blízkosti.

Z knihy modlitieb **Keď chýbajú slová**
(vyd. Transcius, Liptovský Mikuláš 2009)

Každý tím urobil svoju reportáž (denný tábor mladšieho dorastu)

Popravde, zo začiatku sa mi na tábor veľmi nechcelo ísť, keďže som predchádzajúce dva týždne pôsobila ako pomocná vedúca na inom tábore. Keď som však v prvý deň vošla do suterénu, kde tábor prebiehal, tak som si uvedomila, že to bude super strávený čas aj s kamarátmi a aj s Pánom Bohom. Téma tábora bola: „Realita versus fikcia“.

Táborový program bol vyvážený tak, aby bol zaujímavý a zábavný aj pre deti, ktoré majú radšej prírodu a aj pre deti, ktoré ju až tak v oblube nemajú. Proste sa ho snažili urobiť pre všetkých.

V prvý deň sme sa prostredníctvom hier spoznali a zadelili do tímov. Potom sme spievali chvály a vypočuli si tému. Na témach sa mi veľmi páčilo, že neboli ani dlhé, ale ani príkrátke. Takže aj deti, ktoré nemajú pravidelný dorast, alebo iné spoločenstvo, vedeli udržať pozornosť a tiež sa dozvedeli veľmi veľa.

Keď už sa blížil čas obeda, hrali sme väčšiu hru, počas ktorej sme si overovali informácie v teréne a postupne sme sa dostali k ázijskej reštaurácii štýlu „All you can eat“, kde sme mali obed. V nej si totiž môžete nabráť jedla, koľko chcete a koľkokrát chcete. Počas celého tábora sme robili reportáže z informácií, čo sme dostali, a tak počas toho, ako sme sa vracali z obeda, každý tím urobil svoju reportáž. Touto „hrou“ sme nadviazali na tému, lebo sme si overovali informácie a z nich sme urobili spomínanú reportáž.

Tábor mladšieho dorastu, júl 2023

Tábor mladšieho dorastu

Skôr, než sa skončil prvý táborový deň, sme si museli pripraviť ingrediencie na utorkový obed, teda guláš. Veľmi sa mi páčilo, že každý deň sme mali niečo iné a bolo to také flexibilné. Každý tím dostal zoznam, čo mal kúpiť. Našou úlohou bolo:

- a) kúpiť čo najvýhodnejšie,
- b) vrátiť sa čo najrýchlejšie.

Na druhý deň nás vedúci privítali s lístkami v klobúku a každý si mal jeden vybrať. Na lístočky bola napísaná nejaká úloha typu „ošúp jeden zemiak“, „nakrájaj cibuľu“ a iné. Predpoludnie bolo rovnaké ako v prvý deň, až na to, že nás navštívila Nika Synak z detskej organizácie Fénix, a my sme si popri jej výklade a pár hrách overovali informácie na vtedajšiu reportáž. Neskôr sme zjedli výborný guláš od pána farára Majlinga a vydali sme sa do centra „Team Up“. Je to zážitkové alebo zábavné centrum, kde sme sa rozdelili do tímov (ako sme chceli) a vstupovali sme do miestností, v ktorých sme plnili rôzne úlohy. Všetkým, vrátane mňa, sa v centre veľmi páčilo.

V tretí deň sme boli na celodennom výlete. Ráno sme sa stretli skoro všetci (okrem mňa, lebo som zaspala), na vlakovej stanici a vydali sme sa do Svätého Jura na hrad Biely Kameň. Tam sme zbierali kamene na jeho renováciu. Po tejto „dobe kamennej“ sme vyšli na hrad a mali sme chvály, tému a obed. Stredajším obedom bolo pečené kuracie mäso (znovu pripravené pánom farárom Majlingom) s kaiserkami a neskôr sme si pochutnali aj na výbornom koláči. Následne sme dostali čas na urobenie reportáže o tejto zrúcanine. Po hodine starostlivého natáčania reportáží sme hrali hru s názvom „Pizzeria“. Ako už názov napovedá, robili sme pizzu, ale aby sme získali ingrediencie, museli sme splniť krátke zábavné úlohy. Keď boli chutné imaginárne pizze hotové, vydali sme sa na vlak, aby sme ho predsa nezmeškali. Museli sme trošku aj riskovať, pretože sme sa zastavili v obchode na nákup, ale vlak sme stihli.

4. deň. Predpoludním sme mali podobný program ako v predchádzajúce dni. Pri téme sme si rozdali obedové balíčky a vydali sa na Biofarmu v Stupave. Ja som sa síce tohto výletu nezúčastnila, ale čo som počula a videla na fotkách, tak to bol super strávený čas na farme – dorastenci sa povozili na koči a stretli veľa zvierat, pričom každé malo svoje meno.

Posledný deň. Ráno sme prišli a hrali hry, tak ako každý deň – pozreli sme si reportáž z predošlého dňa, veľa sa nasmiali, spievali a počúvali. No, ale aj v tento deň sme niekam išli – a to do Aurelia. Pôvodne sme síce mali ísť na kúpalisko, ale počasie nebolo vhodné na kúpanie. Aurelium je centrum vedy, kde je učenie spojené so zábavou a vedecké poznatky či učivá skryté v zábavných experimentoch.

Veľmi rýchlo nám ubehol tento čas s Pánom Bohom, ale aj s ľuďmi v spoločenstve. Som veľmi vďačná všetkým, čo tábor pripravili, vypomáhali, alebo sa inak zúčastnili. Tábor určite všetkým vrelo odporúčam.

Juliana Kristína Majlingová, účastníčka tábora

Letná chata v Smižanoch

Tretí prázdninový týždeň sme ako spoločenstvo staršieho dorastu strávili na (už) pravidelnom podujatí „Letná chata“. Aj tento rok naša cesta začala na bratislavskej Hlavnej stanici, z ktorej sme mali tentokrát namierené do Smižian, obce pri Spišskej Novej Vsi. Cestu nám síce znepríjemňovala pokazená klimatizácia v našom vozni, no nebol to problém, ktorý by sa nedal prekonať dostatkom humoru, či návštevami jedálenského vozňa, ktorý nám okrem jedla ponúkol aj vytúžený chládok.

Po ubytovaní sa oficiálne začal náš program.

Obklopení lesným prostredím a dobrou náladou sme prehlbovali priateľstvá a hlavne vzťah s Pánom Bohom. Témou „Letnej chaty“ bola otázka: „Kde si?“ smerujúca k hľadaniu toho, kde sa nachádzame v našom vzťahu s Bohom. Danej otázke sme sa venovali už na prvej večernej téme. Na jej zodpovedanie nám slúžilo podobenstvo o štvorakej pôde. Nasledovné večery nám obraz o rôznych duchovných situáciách, do ktorých sa mladý kresťan môže dostať priblížili príbehy o Zacheovi, Nikodémovi a Petrovi. Boli vzorom situácií, ktoré sú relevantné aj pre dorastencov v dnešnej dobe a dodali nám nádej, že nech už sa nachádzame kdekolvek, Božia láska a záujem o nás sa nemení. Večerné témy boli pretkané svedectvami zo životov vedúcich o „miestach“, na ktorých sa počas svoj-

ho kresťanského života ocitli. Boli ukážkou toho, ako ich Pán cez ne previedol.

Po večernom programe sa už spoločenskou miestnosťou ozýval smiech ľudí hrajúcich stolové hry, ktoré utužovali naše priateľstvá a obohatili nás o príhody, na ktorých sa ešte doteraz smejeme.

Cez deň nám čas vyplňali oddychové workshopy - či už vyrábania náramkov alebo čítania kníh, tiež semináre o duševnom zdraví a o tom, ako hovoriť „s“ Bohom, nie „k“ Bohu.

Naplnno sme využili aj krásne prostredie okolitej prírody. Boli sme na výlete na Soviu skalu, nakukli sme aj do Slovenského raja, kúpali sa v Hornáde a využili sme pokoj a odľahlosť chaty aj pri hraní nočnej hry. Nechýbali ani prechádzky po miestnych lesoch, ktoré sa stali najmä pre chlapcov každodennou rutinou.

Súčasťou pobytu bol aj šport. Veľmi nás potešilo, keď sme zistili, že volejbalová sieť v areáli chaty nebola len zavádzajúcim obrázkom z internetu, ale realitou. Uskutočnil sa teda volejbalový turnaj, ktorý sa po minulom roku už stáva chatovou tradíciou.

Stihli sme si aj vyskúšať smižiansku „escape room“¹, ktorá bola nečakanou, no veľmi zábavnou lokálnou atrakciou.

Koniec „Letnej chaty“ nám síce trochu skomplikovala črevná viróza, no ani tá nás neodradila od úmyslu ísť o rok na chatu znova.

Bol to veľmi príjemný a požehnaný čas. Šesť dní, ktoré v nás zanechali mnoho spomienok a zážitkov a urobili ešte bližším a krajším spoločenstvom.

Veríme, že sa to preniesie aj do ďalšieho roka stretávaní sa dorastu.

Za prípravný dorastový tím: **Kristína Kráľová**

Zborový tábor 2023

V letnom období zaslúžených dovolení, sú práve naše neopakovateľné zážitky z nich jednou z hlavných tém nielen priateľských, ale i susedských či iných rozhovorov. Niektorí z nás, a tým myslím nás ako Božej rodiny na Slovensku, môžeme tieto rozhovory obohatiť o zážitky zo zborového tábora ktorý organizoval náš cirkevný zbor. Prv než napíšem fakty, či pocity z tábora, nedá mi a – naozaj srdečne a veľmi úprimne – chcem poďakovať každému, kto sa akýmkoľvek spôsobom podieľal na tom, že sa tábor uskutočnil, že prebehol tak bezproblémovo, že priniesol radosť, oddych a zblíženie.

Tábor sa konal v prekrásnom prírodnom prostredí obce Lazy pod Makytou, kde nás privítalo nielen veľmi pekné a dobre zariadené, ale aj so srdcom pripravené prostredie izieb hotela Čertov. Pre tých, čo sa radi zasmejú, dodávam, že náš evanjelický tábor sa konal na Čertove 666.

Celý týždeň, teda 7 dní od nedele 23. do nedele 30.7., strávených na tomto malebnom mieste, bol naplnený hodnotným programom. Presný počet účastníkov z naozaj všetkých kútov Slovenska od Bratislavy po Humenné nemožno povedať, keďže niektorí z rôznych dôvodov pricestovali

1 Escape room – zážitková úniková hra, kde so svojím tímom sa pomocou riešenia rôznych hádaniek a úloh musíte dostať von z jednej alebo viacerých miestností.

až v priebehu týždňa a iní zase museli skôr odcestovať, avšak okolo 100 ľudí všetkých generácií – od doččaťa až po seniorov naozaj vysokého veku – tu malo čas vyplnený najrôznejšími aktivitami.

Každé ráno bolo možné pripojiť sa či už ku skupinke športovcov, bežcov pod motivujúcim vedením, alebo ku skupinke, ktorá niesla na modlitbách nielen tento tábor, ale i nás všetkých.

Dopoludňajší program bol venovaný dobre pripraveným seminárom na najrôznejšie aktuálne témy (Misia v zbore, Predestinácia, Autorita Biblie, Kam vypúšťať teenagerov, Boh a hobby). Semináre, usudzujúc nielen podľa okamžitých reakcií, ale i ďalších rozhovorov, nás mnohých poučili, napomenuli a viedli k ďalšiemu zamýšľaniu a zdieľaniu sa. Ničím nerušený čas pomohli zabezpečiť i tí, ktorí sa v tomto čase neúnavne venovali deťom v besiedkach.

Témami na zborovom tábore slúžil Jaroslav Petro, evanjelický farár z Obišoviec

Popoludňajší program bol viac zábavný ako poučný. Počasie nám síce veľmi neprialo, no i napriek tomu bolo možné užiť si kopolu zábavy vo forme spoločenských hier, ping-pongu, kúpania v krytých bazénoch, tanca s našimi teenagermi, dobre pripraveného workshopu pletenia náramkov, zábavnej rodinnej olympiády.

piády, či veselej opekačky. I zlé počasie je však na niečo dobré: množstvo rozhovorov, poznania sa do hĺbky skutočného človeka a nových, či významne prehĺbených priateľstiev priniesla práve nemožnosť rozutekať sa po okolí (ak ste neplánovali premoknúť do nitky, čo sa aj niekoľkým úspešne podarilo).

Vo štvrtok bol voľný, teda lepšie povedané, výletný deň – rodiny a najmä teenageri sa dohodli, rozdelili a premiešali, aby každým smerom vyrazilo niekoľko áut či turistických skupiniek. Deň bez dažďa umožnil navštíviť nielen okolitú prírodu, kopce a rozhľadňu, ale i vzdialenejšie miesta ako skanzen, ZOO či hrad.

Večerný program bol venovaný hlavnej téme „Pokoj v nepokoji“ a následne jej hlbšiemu rozobratiu v skupinkách. Verím, že nielen mne zostal v srdci a mysli práve pokoj.

Viac už na jednu stranu nevojde, a že by zážitkov a myšlienok bolo i na knihu. V každom prípade to bolo miesto a čas, kde i nezainteresovaný pozorovateľ či poslucháč mohol vidieť v slovách a skutkoch, v živej službe, prítomného Pána Ježiša a skutočne živé spoločenstvo vo všetkých zmysloch slova.

Ivka Křenková

členka cirkevného zboru

Misia zboru

Na jednom z klubov v základnej škole sme robili s deťmi opakovací kvíz. Začali sme veľmi ľahkou otázkou: Kto sú to misionári? Jedna druháčka vykričala, že sú to „milionári!“ Hneď na to sa opravila, že nie milionári, ale misionári. Táto chyba nám však pripomenula, že ako misionári nemáme v bankách „milionárske kontá“. Máme však to najvyššie konto v „nebeskej banke“, lebo jedno dieťa získané pre večnosť má vyššiu hodnotu ako celý svet. (Marek 8, 36)

Biblické princípy misie zboru sú jasné:

- * sám Pán Ježiš sa stal misionárom na zemi,
- * jadro Novej zmluvy je misia hlavne cez cirkevné zbory,
- * bez misie by cirkevné zbory odumierali – najmä tie, ktoré sa držia „osvedčených“ piatich slov: Vždycky sme to tak robili!

Zvláštni misionári

Keď rodina ukončila raňajky v záhrade, nechali niekoľko kociek cukru na stole. Prvý mravec vyšiel po nohe stola a zbadal sladkú dobrotu. Nalízal sa a ponáhlal sa oznámiť ďalším mravcom, čo sa nachádza na stole. Po chvíli celý rad mravcov putoval za sladkými kockami cukru. Toto je vlastne princíp misie, keď jeden odovzdáva dobrú správu inému. Čo nám o tom hovorí Božie Slovo: „*Choď k mravcovi, leňoch, pozoruj jeho cesty, aby si zmúdreľ. Hoci nemá kniežata ani dozorca ani panovníka, chystá si v lete svoj chlieb, v žatve zbiera potravu.*“ (Príslovia 6, 6–8) Nevieme si ani predstaviť, žeby jeden mravec neodovzdal správu o dobrej potrave ďalšiemu. Mravce pamätajú na svoju budúcnosť. Misijná činnosť zborov je dôležitá súčasť ich života, ale aj misijných výsledkov, ktoré sa prejavajú v budúcnosti.

Štyria misionári v akcii

Samária bola obklúčená nepriateľským sýrskym vojskom a v meste bol nepredstaviteľný hlad. V 2. Kráľov 7, 3–9 čítame: „*Pri vchode do brány sa zdržiavali štyria malomocní muži. Povedali si jeden druhému: Načo tu máme sedieť, kým nezomrieme? 4 Ak si pomyslíme ísť do mesta, v meste je hlad,*

takže tam zomrieme. Aj keď tu zostaneme, zomrieme. Poďme, vpadnime do sýrskeho tábora! Ak nás nechajú nažive, zostaneme živí, ak nás usmrtia, pomrieme. 5 Za súmraku sa pohli, aby vošli do sýrskeho tábora. Keď prišli na okraj sýrskeho tábora, zbadali, že tam nieto nikoho. 6 Pán dal počuť sýrskemu vojsku hrkot vozov, dupot koní a hluk veľkého vojska, takže jeden druhému vraveli: Hľa, izraelský kráľ si najal proti nám chetejských a egyptských kráľov, aby prišli na nás. 7 Vstali teda a utiekli za súmraku. Zanechali svoje stany, kone, osly aj tábor tak, ako bol, a utekali o život. 8 Keď malomocní prišli na okraj tábora, vošli do prvého stanu, najedli sa, napili, odniesli odtiaľ striebro, zlato i šatstvo a odišli to ukryť. Potom sa vrátili, vošli do ďalšieho stanu, a aj odtiaľ odniesli ukryť. 9 Zrazu povedali jeden druhému: Nerobíme správne. Tento deň je dňom dobrých zvestí – a my mlčíme. Ak budeme čakať až do ranného svitu, dopustíme sa previnenia. Poberme sa a poďme to oznámiť kráľovskému domu.“

Čo sa môžeme od týchto štyroch malomocných misionárov naučiť?

* Ako malomocní boli vylúčení spoločnosťou von z mesta. Neboli ale vylúčení z Božej priazne a pomoci. Misijnou úlohou cirkevného zboru je venovať sa ľuďom, ktorí sú často vylúčení spoločnosťou a prežívajú rôzne ťažké životné situácie.

* Naši štyria misionári začínajú konať. Nerobia to bezhlavo, živelne, ale za súmraku sa blížia k sýrskemu tábore. Myslime na to, že aj misijná činnosť v zbore nemá byť živelná, ale cielavedome organizovaná.

* Veľké prekvapenie v tábore: Našli ho prázdny a všetko sýrske vojsko ušlo. Možno začali premýšľať: Kto to spôsobil? Možno už tu ich myšlienky smerovali k Pánu Bohu. Pri každej našej službe v cirkevnom zbore je dôležité viesť ľudí k tomu, aby začali premýšľať: Prečo sme tu, kam smerujeme?

* Nerobíme správne. Najprv sa v tábore dobre najedli, napili. Zrazu sa ozvalo ich svedomie: nerobíme správne. Tento deň je deň dobrých zvestí a my mlčíme. Ak budeme čakať až do ranného svitu, dopustíme sa previnenia. Poberme sa a poďme to oznámiť kráľovskému domu. Dobré zvesti je potrebné šíriť ďalej – nenechať si ich pre seba. Toto je hlavný princíp misie. Pri návšteve delegácie evanjelickej cirkvi z Tanzánie sme sa dozvedeli, v akých ťažkých životných podmienkach tam kresťania žijú. Napriek takýmto podmienkam cirkev v Tanzánii rastie. Keď sme sa opýtali, kde je tájomstvo duchovného rastu, dostali sme odpoveď: Každý člen nášho cirkevného zboru je misionár.

Dôraz Pána Ježiša na misiú

* Pán Boh mal jedného Syna, a ten bol misionár.

* Pán Ježiš dobrovoľne konal Otcovu vôľu.

* Celý život Pána Ježiša bol misiou.

* Posledná vôľa Pána Ježiša bola: „Prijmite moc Ducha Svätého, ktorý zostúpi na vás a budete mi svedkami aj v Jeruzaleme, aj po celom Judsku, aj v Samárii a až do posledných končín zeme.“ (Skutky 1, 8)

Misia zboru

„Lúka sa zazelená, keď sa zazelenajú všetky steblá trávy.“ (Albert Schweizer) Povinnosťou cirkevného zboru je starať sa o všetkých členov, nečlenov, hostí, záujemcov i ľudí, ktorí sú zatiaľ mimo vplyvu zboru. V misijnej činnosti zboru je potrebné systematicky sa venovať štyrom pilierom misijnej služby.

1. pilier: Prijatie

Musíme sa snažiť o atmosféru láskavého prijatia ľudí, ktorí prichádzajú do zboru. Tu sa majú nadväzovať priateľské vzťahy.

2. pilier: Evanjelizácia

V druhom pilieri sa účastníci zoznamujú s evanjeliom a potrebou osobného rozhodnutia prijať Pána Ježiša do svojho srdca a života. Pamätajme na dobrú radu D. L. Moodyho: „Nestačí len hádzať sieť evanjelia, ale je potrebné ju aj vytiahnuť.“

3. pilier: Vzdelávanie

Dôležité oblasti: biblické pravdy, stíšenie: modlitba a čítanie si Božieho Slova, praktický život kresťana.

4. pilier: Služba

Pán Boh nás stvoril nie pre to, aby sme žili pre seba, ale slúžili iným. Každý veriaci má dar a je potrebné, aby ho objavil a používal ho pre službu.

Modlime sa, aby náš cirkevný zbor bol misijný aj v zmysle týchto zásad, ktoré sme si tu pripomenuli, potom bude aj o našom cirkevnom zbore platiť: „A Pán pridával na každý deň (takých), ktorí boli zachránení.“ (Skutky 2, 47b)

Jozef Kováč

zborový presbyter; zaznelo na seminári na Zborovom tábore 2023.

Juraj Sarvaš (*14. 7. 1931 – †17. 6. 2023)

Viem jedno hniezdo.
Rád ho mám.
V ňom ako v Božej sieti
je mnoho otcov, mnoho mám
a mnoho, mnoho detí.

To hniezdo uvil Stvoriteľ.
A sám aj určil: komu,
koho tam pozve prebývať
do človečieho domu,
kto si bude smieť odomknúť
i zamknúť jeho bránu,
kto pluhom krájať ako chlieb
zem, Bohom darovanú.

Viem jedno hniezdo, rád ho mám.
Hreje ma dňom i nocou,
vystlané mäkkou vravou mám
a mozolami otcov.

Môj dobrý Bože, zhliadni naň.
Stráž nám ho neustále.
Ach, aspoň Ty ho, Veľký, chráň,
keď si ho stvoril malé.

(Milan Rúfus: Modlitba za Slovensko)

2. Korintským 3, 4–11

4 Takúto dôveru máme skrze Krista k Bohu. 5 Niežebý sme boli schopní vymyslieť niečo sami od seba, už ako sami zo seba, ale naša schopnosť je z Boha. 6 On nás uspôsobil, aby sme boli služobníkmi novej zmluvy, nie litery, ale Ducha. Lebo litera zabíja, ale Duch oživuje. 7 Ak už služba smrti, literami do kameňa

vyrytá, bola taká slávna, že synovia izraelskí nemohli hľadiť do tváre Mojžišovej pre jas jeho tváre, ktorý bol pominuteľný, 8 akože by služba Ducha nebola omnoho slávnejšia? 9 A keď už služba odsúdenia bola slávna, o čo slávnejšia je služba ospravedlnenia? 10 Lebo aj to, čo bolo slávne, stráca slávu v porovnaní s touto prenesmiernou slávou.

Keď sa vysloví meno Juraj Sarvaš, vybaví sa mi – charizma a šarm.

Keď Juraj recituje, prednáša, alebo aj pri úplne bežnom kontakte, akoby vyžaroval okolo seba svetlo. Aj keď bol zároveň vynikajúci herec, niečo také sa celkom zahrať nedá. To buď v človeku je, alebo nie je.

Charisma – v gréčtine – znamená dar milosti, teda obdarovanie, ktoré je od Boha. Nedá sa vygenerovať, ani naučiť, ani zaslúžiť, ani získať skúsenosťou, je to proste dar.

Božie slovo, ktoré sme prečítali v úvode hovori: Niežeby sme boli schopní vymyslieť niečo sami zo seba, ale naša schopnosť je z Boha. On nás uspôobil.

Juraj mal tento dar od Boha - majstrovsky narábať so slovom.

Oslovil ma ešte ako farára v Bratislave a pozval do svojho Poetického štúdia na Stromovej. Priznám na rovinu, poézia nie je úplne moja šálka kávy, považujem sa skôr za prozaicky ladeného človeka. V tejto oblasti sa gény Sama Bohdana Hroboňa u mňa, žiaľ, neprejavili. Ale poézia v podaní Juraja Sarvaša je neodolateľná, podmanivá, človeka proste chytí a baví počúvať. A to už ani nehovorím o prednese Sládkovičovej Maríny, to skutočne roztápa srdce. V jeho podaní ani človeku neprišlo, že je to najdlhšia lúbostná báseň na svete.

Božie slovo ďalej hovorí zvláštnym spôsobom: Litera zabíja, ale Duch oživuje.

Litera sa tu spája so zákonom a jeho dodržiavaním, niečo, čo je skôr povinnosťou a záťažou, ako tým, čo by sme robili s radosťou a nasadením.

Prirovnal by som to k obdobiu, keď sme na základnej škole mali ako povinné čítanie báseň Sama Chalupku Mor ho. Pár veršov sme museli vedieť aj spamäti. Mor ho sme nebrali ako klenot slovenskej poézie, ale skôr ako počin učiteľa voči nám, chudákovi žiakovi. Boli sme umorení. Ale keď ste po-

čuli recitovať túto báseň Juraja Sarvaša, hádam by ste sa odhodlali nasadiť aj život za slobodu. Litera ožila duchom. Už to nebolo iba písmo, bremeno a povinnosť, ale oduševňujúce slovo.

Keď sa Juraja pýtali, čo mu je bližšie, herectvo, alebo umelecký prednes, odpovedal: „Či je to jedno, alebo druhé, výrazová podstata zostáva rovnaká.“

Božie slovo hovorí o výrazovej podstate, ktorá je z Ducha. Ak je slovo z Ducha, oživuje, inšpiruje, naplňa, mobilizuje, napomína, oslovuje. Ak je bezduché, je fádne, nudné až otravné, ubíja.

Juraj bol aj výnimočný pedagóg. Jeho študenti oceňovali nielen jeho profesionalitu, ale aj ľudskosť a šarm. Hovorí sa, že bežný učiteľ hovorí, dobrý učiteľ vysvetľuje a výborný učiteľ inšpiruje. Juraj bol výborný učiteľ, inšpiroval mnohých.

Jeho šarm bol ozdobou aj mnohých podujatí v našej Evanjelickej a. v. cirkvi. Sám ako roduverný evanjelik, znalec jej histórie a osobností, ale aj aktívne zapojený do jej života.

Neopakovateľné chvíle sme zažívali každoročne na Branči, nezabudnuteľný Proglas v jeho podaní, ale zároveň dokázal zaimprovizovať a pretaviť do veršov momentálnu situáciu, náladu – žiariace slnko, oduševnenie prítomných, krásny okolitý kraj... a to všetko okoreniť prívetivým humorom. Mohli ste sa usilovať ako kazateľ alebo moderátor, ak si on zobral slovo, publikum bolo jeho.

Božie slovo ďalej hovorí o sláve. O tom, že aj litera zákona, vpísaná do kameňa za Mojžiša, bola taká slávna, že Izraelci nemohli hľadiť do Mojžišovej tváre, tak žiarila Božou slávou. O čo slávnejšie je slovo, ktoré sa stalo telom v Pánovi Ježišovi Kristovi a v Ňom záchranou pre nás všetkých. Jeho sláva je v milosti, odpustení hriechov a svetlom vzkriesenia k novému životu. Je to slovo Ducha, slovo, ktoré prebúdza k životu a obnovuje ho.

Bez Ducha sú naše slová prázdne, bez Ducha chýba výrazová podstata, inšpirácia, bez Ducha sme prázdni my aj naše vzťahy, aj naša spoločnosť.

Prázdno je, Bože, chýbaš nám.
Prázdny je priestor. Tu i Tam.

Jeho hrôza i veleba.
Prázdno je, Bože, bez Teba.

Prázdno je slze vo víčku,
prázdno je uhlom v ohníčku,
prázdno je deťom, starobe,
prázdno je tráve na hrobe –
chýba do nej Tvoj tichý kríž.

A ľudskej duše plachá myš
dieročku hľadá do chleba.
Tak jej je prázdno bez Teba.
Pomysli, Bože, pomysli:
to nie Ty – my sme odišli.
Ale my predsa prídeme
zo zeme k tebe, do zeme.

Veď ten, kto nežil na zemi,
nevie, kde more pramení:
nemôže ani do neba.
Prázdno je, Bože, bez Teba.

Buď teda, maj nás trochu rád.
Keby si nebol – pod i nad,
vo vnútri vecí, okolo –
všetko, čo je, by nebolo.

(Milan Rúfus – úryvok z básne: Hľadanie rodiča)

Nakoniec ešte jeden Jurajov výrok: „Žiadna doba ani systém špinavý charakter neočistí a čistý charakter nepošpiní.“ Nakoniec ide o to, akí sme ľudia, náš charakter, o jeho čistotu. Aby zostal čistý bez ohľadu na okolnosti.

Božie slovo hovorí o službe spravodlnenia, teda o milosti, odpustení, ktoré dáva Pán Ježiš Kristus. Svojou obeťou na kríži a slávnym vzkriesením. On dáva čisté srdce, čistý charakter a to je to slávne, čo zostáva, lebo zostáva pre večnosť. Naša sláva pomínie, ale tá Jeho, do ktorej nás pozýva, zostáva.

Dalo by sa veľa hovoriť o kvalitách Juraja Sarvaša, ako o milujúcom otcovi, priateľovi, výbornom a zábavnom spoločníkovi a o jeho pokore a úcte k životu, k ľuďom. O jeho láske k prírode, turistike, športu. O tom, ako mal rád život, Slovensko, Slovákov, ako dokázal jednať s ľuďmi bez rozdielu, o jeho tvorbe, scenároch, filmoch, kultúrnych podujatiach. Ale myslím, že by nestál o to, aby sme to všetko vypočítavali. Jedno však treba spomenúť, že bez duchovného rozmeru by to nebolo možné.

Takže ďakujeme Pánu Bohu za človeka Ducha, charizmy a šarmu. Za jeho naplnený život. Za to, že tu bol pre nás, svojich najbližších i ostatných, že zanechal za sebou krásnu stopu a že odišiel zmierený, odovzdaný do Božích rúk. A nech je aj rozlúčka s ním inšpiráciou pre všetkých nás žiť duchovne, žiť z Božieho Ducha.

Ján Hroboň

biskup ZD ECAV (kázeň zaznela 24. 6. 2023 v ev. kostole na Lazovnej ul.
v Banskej Bystrici na pohrebnej rozlúčke s Jurajom Sarvašom – členom
Cirkevného zboru ECAV na Slovensku Bratislava Legionárska.)

Hodnotím to ako najlepšie rozhodnutie svojho života

(Predstavujeme Jána Skalského)

Janko (mnohým známejší pod menom Janči) Skalský patrí k obľúbeným vedúcim na detskom dennom letnom tábore aj iných podujatiach pre mladú generáciu. Položili sme mu niekoľko otázok.

1. Milý Janči, prezrad' nám, odkiaľ pochádzaš a čomu sa profesijne venuješ?

Pochádzam z mesta Senec. Pracujem ako veliteľ bezpečnosti Apolla Nivy v Bratislave.

2. Aká bola Tvoja cesta viery, jej zlomové momenty?

Pána Ježiša ako svojho osobného Spasiteľa som spoznal ešte v detskom veku – mal som asi 12 alebo 13 rokov, na táboroch Detskej misie. Napevno som sa rozhodol nasledovať Ho a odovzdať Mu celý svoj život bez kompromisov, keď som dosiahol asi 15-ty rok života. A s odstupom času to hodnotím ako najlepšie rozhodnutie svojho života.

3. Koľko rokov slúžiš mladým – kde, na ktorých podujatiach?

Mladým slúžim asi 20 rokov - na rôznych táboroch, dorastoch na Legionárskej a v klube Metro, ktorý cirkevný zbor ECAV Legionárska organizuje asi posledných 5 rokov.

4. Čo Ťa k tomu motivuje?

Túžba slúžiť Bohu. Áno, niekedy je to náročná služba, nie vždy je všetko jednoduché a ružové, ale ľudský život vnímam ako relatívne dosť krátku etapu v porovnaní s večnosťou. No a túžba slúžiť akoby vyviera z toho,

čo pre nás Boh spravil. Dovolil, aby Jeho milovaný Syn Ježiš zomrel za naše hriechy, aby nik z veriacich v Neho nemusel večne zahynúť. Čiže nevnímam službu ako nejaký „skutok, ktorým si chcem zaslúžiť odpustenie“ – to si zaslúžiť nemožno, je to dar. Skôr je to pre mňa prejav vďaky Bohu.

5. Čo Ťa v službe deťom a dorastu teší, prípadne čo zarmucuje?

Teší ma, keď ich vidím osvojovať si všetky tie múdre rady Božieho Slova – Biblie. Keď rastú v poznaní s Ním. A zarmucuje ma, keď sa od Boha vzdalujú. Viem, znie to ako kresťanské frázy. Ale naozaj je to tak. Čím som starší, tým viac vnímam, aké je dobré byť pri Bohu. A často vidno, ako si mnohým, možno zbytočným, utrpením ľudia prechádzajú, ak sa od Boha vzdalujú. Nechcem to zovšeobecniť, že zlé veci sa dejú len neveriacim, to vôbec nie! Ale často naozaj vidno taký pokoj, ktorý sprevádza Božie deti. A je jedno, či majú 6 alebo 80 rokov.

6. Prečo je dobré chodiť na dorast?

Lebo je tam kopec zábavy, a super občerstvenie! (Smiech) Ale nie. Tie veci sú super, ale hlavný dôvod je určite to, že je to miesto, kde sa slobodne môžeme skrze rôzne témy a chvály viac dozvedieť o Božej láske k nám a ako sa múdro zachovať v takom zložitom období, akým obdobie dospievania bezpochyby je.

7. Oslovuje Ťa osobitne niektorý

- **biblický príbeh (či postava)?** Jób. Jeho život je obrovským svedectvom, že Boh je s nami aj v tých najťažších situáciách a nikdy nás neopúšťa.

- **verš?** Asi budem veľmi klasický, ale najviac sa mi asi páči ten najznámejší: Ján 3,16 „Veď Boh tak miloval svet, že dal svojho jednorodeného Syna, aby nezahynul nik, kto v neho verí, ale aby mal večný život.“ Ale každý verš Božieho Slova má obrovskú hĺbku.

- **duchovná pieseň?** Všetky sú krásne, ak sú spievané úprimne. Jedna mi asi ani nenapadne.

8. Máš nejaké záľuby?

Asi také klasické, futbal, rozhovory s priateľmi, Klub Metro...

9. Dnes sa zdôrazňuje, že každý môže veriť, čomu chce. Čo si o tom myslíš?

Je to veľmi nebezpečný pohľad. Raz jeden človek povedal veľmi múdry výrok: „Pravde nemožno preukázať väčšiu službu, ako ju očistiť od falošných vecí.“ A súhlasím – pravdu nemožno relativizovať, krájať a deliť... Pravdu možno len zvestovať a hlásať. A Boh je tou pravdou.

10. Ako vidíš budúcnosť cirkvi?

Modlím sa, aby naša ECAV rástla v horlivosti svojich členov. A aby kresťanov na našej Zemi bolo stále viac. O koľko by bol svet krajším miestom, keby sme všetci spravili Krista Pánom našich životov!

Pýtal sa **Martin Šefranko**.

Modlitba optimistu

Ďakujem za neporiadok, ktorý musím upratať po návšteve, pretože to znamená, že mám priateľov.

Ďakujem za dane, ktoré musím platiť, pretože znamenajú, že mám prácu.

Ďakujem za trávnik, ktorý musím pokosiť, za okná, ktoré je potrebné umývať, za odkvapové žľaby, ktoré volajú po čistení a údržbe, pretože to znamená, že mám dom.

Ďakujem za oblečenie, ktoré mám trošku tesné, pretože to znamená, že mám čo jesť.

Ďakujem za tieň, ktorý ma sprevádza, pretože to znamená, že máme slnko.

Ďakujem za neustále sťažnosti na vládu a na politiku, pretože to znamená, že máme slobodu slova.

Ďakujem za veľký účet za kúrenie, pretože to znamená, že je nám teplo.

Ďakujem za osobu, ktorá sedí za mnou v kostole a dráždi ma svojím falošným spevom, pretože to znamená, že počujem.

Ďakujem za stohy bielizne na vypratíe a vyžehlenie, pretože to znamená, že moji milí sú nablízku.

Ďakujem za budík, ktorý sa ráno, čo ráno ozýva, pretože to znamená, že žijem.

Ďakujem za únavu a boľavé svaly na konci dňa, pretože to znamená, že som mohol byť aktívny.

Zdroj internet, neznámy autor

Augsburské vyznanie a Ján Grešo

V cirkevnom zbore Vysoké Tatry sme si v nedeľu 25. júna 2023 pripomenuli 493. výročie prijatia Augsburského vyznania a zároveň nedožitú 90. narodeninu brata farára Jána Greša. Jeho stará mama mu to často kládla na srdce: „Vieš Janko, ty si sa narodil na 403. výročie prijatia Augsburského vyznania. Nezabudni na to.“ Je to veľmi pozoruhodné, že naše staré mamy ešte aj tento dátum nosili nielen vo svojej pamäti, ale aj vo svojom srdci. Takže je tu tá parabola od 25. júna 1530 – do 25. júna 1933, keď brat farár uzrel svetlo svetla vo Vavrišove. Tieto podobné dátumy môžeme premostiť. A zároveň sme hneď konfrontovaní tým, čo vieme o našom vierovyznaní? Kolkó má článkov a ako sa volá hneď ten prvý? Výročie Augsburského vyznania nech je pre vás inšpiráciou a pozvaním zároveň.

Slovenská televízia pred istým časom odvysielala zaujímavý krátky film s názvom „Fínska svadba“ z roku 1969. Akoby ho nanovo objavili v archíve a ponúkli verejnosti v relácii „Noc v archíve“. Bolo to v čase príprav na Majstrovstvá sveta 1970 na Štrbskom plese. Bola to v tom čase aj istá propaganda na podporu vtedajšieho režimu na tému: náboženská sloboda v Československu. Odhliadnuc od toho – tento mini-film má svoju výpovednú

Ján Grešo sobáša snúbencov z Fínska v Tatranskej Lomnici v r. 1969.

hodnotu. Mňa tento dokument veľmi zaujal. Čím? Je na ňom brat farár Ján Grešo vo veku 36 rokov a sobášil fínsky pár z Helsínk – ženíchom bol 25-ročný Erkki Antero Vihtonen, ev. a. v. a nevestou bola Leena Maija Säkinnen, ev. a. v. Tento pár si na uzavretie manželstva vybral práve prostredie Vysokých Tatier, malebný kostolík pod Lomnickým štítom v Tatranskej Lomnici. Film je veľmi krátky, trvá 2,5 minúty. Brat farár Ján Grešo v ňom vystúpil spoza oltára, vtedy ešte požiarom nezničeného kostola. A sobášil plynule v anglickom jazyku. A po sobáši sa konala svadobná hostina v neďalekom hoteli Grand Praha. Film kratučký, ale veľmi výstižný a originálny. Zabudnutý v archíve RTVS, ale nanovo objavený známymi humornými archívnymi bádateľmi.

V jednej zo svojich už posledných kázni na konci cirkevného roka brat farár Ján Grešo (25. 11. 2012) na tému: očakávanie – povedal: *„Keď človek čaká nejakú veľkú, významnú udalosť, je tým preniknuté celé jeho vnútro. V myšlienkach sa ustavične vracia k očakávanej udalosti. Rozpráva o svojom očakávaní druhým ľuďom, a to s výrazom vystupňovanej radosti, takže tí druhí*

takého človeka niekedy ani dosť dobre nechápu. Očakávanie ovplyvní nielen jeho myšlienky, ale aj jeho konanie a celé správanie. Všetko, čo očakávajúci človek robí, je v nejakom zmysle orientované na blížiacu sa udalosť. Takúto situáciu pozná hádam každý zo svojho vlastného života. Nielen v krátkych časových úsekoch by sme mali byť ovplyvnení očakávanou budúcnosťou, ale celý náš život by mal stáť pod znamením očakávanej budúcnosti. Udalosťou, ktorú tak sústredene očakávame, mal by byť nie nejaký krátkodobý vzrušujúci zážitok, ale udalosť prvoradého významu: stretnutie s Pánom Ježišom Kristom.“

Svoju kázeň o očakávaní zakončil týmito slovami: „Zo všetkého povedaného vyplýva, aké je dôležité udržiavať v sebe veľmi vysokú úroveň očakávania stretnutia s Pánom. Aj my sme v stálom nebezpečenstve, že na jeho návrat zabudneme, alebo že táto myšlienka v nás celkom zakrpatie a nebude mať pre nás určujúcu silu. Preto by sme každé služby Božie, každú účasť na Večeri Pánovej, každé čítanie Biblie, každý pohľad na kostol mali chápať ako výkričníky, ktoré nás upozorňujú: Pán Ježiš príde, stretneme sa s ním. Už v časných dňoch by nás toto ovzdušie ustavičného očakávania, ustavičného orientovania sa na cieľovú udalosť budúcnosti priviedlo na veľmi vysokú úroveň ľudskosti, a perspektíva omnoho krajšia by bola pre nás pripravená vo večnosti.“

To, o čom tak vtedy a nielen vtedy zanietene a veľmi presvedčivo rozprával, sa stalo realitou. Odišiel do večnosti 17. februára 2013 – po predchádzajúcom úraze v električke. Osobne sa stretol s Pánom Ježišom Kristom. Matka Tereza povedala: „Zomrieť znamená – vrátiť sa domov.“ Pribudol teda ďalší účastník na nebeskej svadbe. Tej, ktorá sa nikdy nekončí. Tá fínska sa skončila pred viac ako 50 rokmi. Aj tá naša vlastná, keď sme my sami vstúpili do manželstva. Hostina Baránkova sa však nikdy nekončí. Aj tieto slová veľmi rád citoval: „Ani oko nevidalo, ani ucho neslychalo, ani do srdca človeku nevstúpilo, čo pripravil Boh tým, ktorí ho milujú.“ (1. Korintským 2, 9) To, o čom vedel tak strhujúco hovoriť, naplno už prežíva.. A s obľubou hovorieval: „Prvé slovo, ktoré povieme v nebi, bude: AHA! Bude to úžasný moment prekvapenia – kto tam všetko je a kto sa tam nedostal.“

Milo a vďačne si spomínam, ako sme sa s jeho rodinou stretli vo Vavrišove 22. júna 2013 pri príležitosti uloženia jeho urny v rodnej obci a jeho nedoži-

Ján Grešo v Novom kostole na Legionárskej

tej 80-tky. Vtedy, pred viac ako 10-timi rokmi som začal intenzívne premýšľať nad tým, ako ho pozdravíme k jeho k blížiacej sa 80-tke, keďže vo Vysokých Tatrách so svojou rodinou prežil viac ako celé jedno štvrtstoročie. Vôbec mi vtedy nenapadlo, že by to mohlo byť aj úplne inak. Z narodeninovej oslavy nakoniec nič nebolo. Niekedy sa nám stane, že na tú „Conditio Jacobaea“ pozabudneme. Platí vždy, len ak Pán bude chcieť, budeme živí a vykonáme toto alebo tamto! (Jakub 4, 15) V našej cirkvi bol Ján Grešo v danom čase najstarší pracujúci farár - dôchodca. Pracoval, slúžil, študoval naďalej. Aj jeho smrť nás všetkých zaskočila. Našla nás nepripravených. Smrť nás vždycky akosi dobehne a zaskočí. Aj keby už nemusela – po všetkom tom, čo sa už udialo. Ale aj tá jeho vtedy nedožítá 80-tka, a po 10-tich rokoch nedožítá 90-tka – je vlastne našou vďačnou spomienkou a oslavou života. Práve tak som prežíval pohreb-nú rozlúčku s ním v Bratislave vo Veľkom chráme 23. 2. 2013, ktorý sa hádam vtedy zaplnil do posledného miesta. A tak sme na neho s láskou a vďačnosťou spomínali v Bratislave na Legionárskej v nedeľu – 16. apríla 2023 – pri príležitosti jeho nedožitej 90-tky a 10. výročia vzniku samostatného zboru.

Ktosi povedal, že s ľudským životom je to ako s básňou – nezáleží na dĺžke, ale na kvalite. V prípade Jána Greša bolo aj jedno, aj druhé – za tých jeho takmer 80 rokov života. Podarí sa nám to tak – nám ešte žijúcim? Nám, ktorí sme v službe na Vinici Pánovej? Nám všetkým ostatným? Deň pred mojou ordináciou do služby v cirkvi 8. júla 1989 mi vtedajší generálny biskup Ján Michalko odovzdal dekrét na fare v Prešove a povedal: „Vy brat Kušnír pôjdete do Tatier.“ Vtedy som zažil poriadny šok a sám pre seba som si v danej chvíli hneď povedal: „Po bratovi Grešovi do Tatier? Ufff... Po takom kvalitnom kazateľovi a doktorovi teológie?“ To bolo moje vnútorné premýšľanie, ocitnúc sa zoči-voči realite prijatého dekrétu ísť do Tatier. Teraz, po 34 rokoch, tomu už úplne inak rozumiem. Teraz viem, že Vysoké Tatry – čo sa týka aj mojej služby, sú mojím údelom, ako tomu bolo aj u Jána Greša v prvom polčase jeho služby na Pánovej Vinici.

Jeho celkom posledná návšteva Nového Smokovca bola pri pohrebe sestry Emílie Koreňovej z Pod lesa – 11. apríla 2012. Posledná návšteva v cirkevnom zbore Vysoké Tatry bola v roku 2010, kedy sme si pripomínali 60. výročie založenia nášho samostatného zboru. Vtedy s takou ľahkosťou kázal o poľných laliách, o nádhere Božej prírody (Matúš 6, 25 – 31), nad ktorou dokázal tak žasnúť, ale aj o význame nášho cirkevného zboru v najmenších veľhorách sveta. Tatranské chrámy stoja pod vrcholmi Vysokých Tatier. A my vieme, že v našich chrámoch sa vždy v prvý deň po sobote deje niečo vrcholné. Tou nezabudnuteľnou myšlienkou je tá, ktorú odprezentoval pri tejto návšteve u nás: *„Končíme malou meditáciou o našich kostoloch. Na smokovecký kostol sa dá pozerat' zdola a hore v pozadí vidieť Slavkovský štít, na lomnický kostol sa dá pozerat' zdola a hore v pozadí vidieť Lomnický štít. Symbolika by mala byť jasná: Cesta k skutočnému vrcholom ľudského bytia vedie cez slovo Božie zvestované aj v týchto kostoloch, cez živé Slovo Božie, ktorým je Ježiš Kristus. Prosíme Pána Boha, aby tento zbor mohol aj v budúcnosti osloviť mnohých ľudí, aj domácich členov zboru, aj návštevníkov Tatier.“*

Pavel Kušnír

zborový farár vo Vysokých Tatrách, text je prevzatý
z Evanjelického posla spod Tatier, kde vyšiel v č. 15/2023.

Pán Boh má veselých ľudí rád

Keď kazateľ D. L. Moody viedol evanjelizačné zhromaždenia, často čelil odporcom a provokatérom. Raz keď Moody vchádzal na pódium, vsunuli mu do ruky lístok. Nevedel, že je od ateistu, ktorý bol voči Moodymu nepriateľsky naladený. Nazdával sa, že ide o oznam. Gestom požiadal dav poslucháčov, aby sa utíšil a chystal sa prečítať oznam z cedulky.

Keď otvoril zložený papierik, bolo na ňom veľkými literami napísané jediné slovo: „Blázon!“ Moody nezaváhal a povedal: „Práve som dostal krátky oznam obsahujúci iba jediné slovo: „Blázon!“ To je veľmi neobvyklé. Viackrát som počul o ľuďoch, ktorí napísali list, a zabudli sa podpísať. Toto je však po prvý raz, keď sa niekto podpísal, no zabudol napísať list!

Moody využil situáciu a povedal kázeň na Žalm 14, 1: „Blázon hovorí vo svojom srdci: Niet Boha!“

Turista príde ku Genezaretskému jazero, kde stojí malá loďka, ktorá prevažá ľudí na druhý breh. Spýta sa lodníka: „Prepáčte, koľko stojí prevoz?“

„20 dolárov“, odpovie prievozník.

„Nie je to priveľa?“, pýta sa turista.

„Vážení pane, toto je jazero, po ktorom Kristus chodil pešo!“

Turista sa usmeje a povie: „Pri tých cenách sa Mu vôbec nečudujem!“

Texty z archívu Cirkevný sbor a jeho konfirmandi.

Počiatkom tohto mesiaca začína sa výučba konfirmandov. Je toto pre cirkevný sbor veľmi dôležitá udalosť. Štrnásťroční mladíci a devy, synovia a dcéry našich rodičov, pripravujú sa ku slávnostnému vstúpeniu do cirkvi. Cirkevný sbor sa stane bohatším o tie desiatky mladých ľudí, ktorí sa prehlbujú v známostiach Písma svätého, evanjelickej viery- a mravouky, v dejinách cirkvi kresťanskej a evanjelickej na Slovensku zvlášť, a ktorí pred tvá-

Dorast.

Dorast s farárom Jánom Drobným (20-te roky minulého storočia)

rou božou a v prítomnosti starších chcú sa verejne osvedčiť, že sa nestydia za evanjelium Kristovo, že chcú kráčať v šlapajách verných predkov, ktorí pre vieru a presvedčenie za hranice odchádzali, trpeli i umierali . . . Naši konfirmandi chcú byť predzvestou dobrej budúcnosti cirkvi i národa.

Keď ide o takúto vážnu vec, vtedy, verím, že i Vy, rodičia, krstní rodičia, ako aj ostatní dospelí údovia nášho bratislavského Siona, budete v duchu sprevádzať prípravu svojich konfirmandov ; budete sa s nimi učiť, za nich modliť a umožňovať im, aby doba prípravy patrila k najkrajším týždňom ich mladosti, áno, že sa pričinite o to, aby táto doba bola súčasne dobou ich preporenia. Prvá cirkev kresťanská s najväčšou pozornosťou, láskou i modlitbami sprevádzala prípravu ku krstu sa hotujúcich katechumenov. Je to našou povinnosťou, a to vo zvýšenej miere, keď je toľko nebezpečenstva a toľkých svodných príležitostí odcudziť sa Kristovi! . . .

Aká a čia je mládež, taká a toho je i budúcnosť. Budúcnosť nášho cirkevného sboru musí nám ležať na srdci. Pred Pánom budeme raz počet vydávať z toho, čo sme v tomto ohľade vykonali.

O jedno Vás prosím, aby ste si boli vedomí toho, že práca kňaza bude len vtedy úplná, keď Vy, rodičia a krstní rodičia, budete ho napomáhať, keď mu budete usnaďňovať, sprístupňovať cestu k srdcu Vašich dietok a keď sami budete dávať dobrý príklad toho, že medzi životom a medzi učením a presvedčením evanjelickým nesmie byť protivy. Zaujímajte sa o prípravu svojich dietok, chodievajte s nimi do chrámu, shovárajte sa s nimi, modlite sa s nimi a odstraňujte nepozorovaným spôsobom prekážky, ktoré sa duchovnému rozvoju Vašich dietok stavajú do cesty. Necíťte sa byť s touto svojou duchovnou starosťou hotoví, keď Vaše dietky budú confirmované. I ďalej sa o ne starajte ; Vašej rady a pomoci budú naďalej potrebovať. So spoluprácou confirmujúceho kňaza môžete vždy počítať.

A Ty, drahý sbor, zavri a zavieraj svoju mládež do modlitieb ; svojím presvedčením, ktoré sa bude kryť so životom, prýštiacim sa z viery, vytvor také ovzdušie, ktoré bude pre rozvoj mladých duší priaznivé. Za túto Tvoju službu budú Ti Tvoji konfirmandi a nastávajúci spoluúdovia nesmierne povďační. Naším spoločným cieľom, na ktorý prosíme božieho požehnanie, je, aby sme z tých, ktorých nám Boh dal, žiadneho nestratili.

Konfirmujúci farár.

Publikované v **Evanj. Bratislave, február 1936, číslo 2. – ročník XI.**, strany 17 – 18 (ponechané v dobovom jazyku bez gramatických úprav)

Tragický prípad.

V nedeľu 23. febr. mal v našom starom chráme sobáš Pavel Pavlus, rodník myjavský, mladý snaživý puškár Čsl. zbrojovky v Pov. Bystrici. Vzal si za manželku Antoniu Gallovú, dcéru Jána Gallu a Karolíny Okatej. Ich manželské šťastie netrvalo dlho. Vo stredu 26. febr. stal sa mladý ženáč obeťou tragickej nehody ; pri vyskúšaní nábojov vystrelený náboj sa odrazil od šajby, trafil ho do krku a tak vyhasil jeho mladý život. Jeho telesné pozostatky boli prevezené do Bratislavy a v nedeľu 1. marca pri účasti veľkého zástupu boli uložené do matky zeme v cintoríne pri Kozej bráne.

Krásne nádeje dvoch mladých srdc sú zmarené. Prosíme Boha, aby naliel do ťažko ranených srdc mladej manželky vdovy a zronených rodičov balzamu svojej útechy.

Publikované v **Evanj. Bratislave, marec 1936, číslo 3. – ročník XI.**, strany 34 – 35 (ponechané v dobovom jazyku bez gramatických úprav)

Slávnosť vianočného stromčeka.

21. dec. bola našim Vnút. mis. spolkom usporiadaná krásna dojímavá slávnosť vianočného stromčeka. Z bohatého programu slávnosti vzorne pripravenej našou p. učiteľkou-správkyňou Gizelou Maierovou a bratmi učiteľmi nedeľnej školy treba zvlášť spomenúť krásny prívet p. Marty Repášovej, v ktorom výstižne poukázala na príchod Pána Ježiša Krista na našu zem. Slávnosť zanechala u početných hostov hlboký dojem. V rámci slávnosti boli obdarené naše chudobné dietky oblekmi a čiastočne i obuvou. Ošatili sme 90 dietok. To je dosiaľ najväčší počet. Táto chvalitebná ošaco-

Krúžok panien.

Krúžok panien (ev. dievčat) s farárom Jánom Drobným (20-te roky minulého storočia)

vacía akcia bola umožnená jednak pekným výsledkom podomovej sbierky, jednak nevšednou ochotou našich sestier, ktoré ušili 48 dievčenských šiat. I tu sa chceme pridržiavať toho apoštolského napomenutia: „Činíce pak dobre, neoblevujme.“ (Gal. 6, 9)

Publikované v **Evanj. Bratislave, január 1936, číslo 1. – ročník XI.**, strana 9 (ponechané v dobovom jazyku bez gramatických úprav)

K výročitej štatistike.

V predošlom čísle našej Evanj. Bratislvy uverejnili sme výročitú štatistiku za rok 1935. Túto štatistiku chcem dnes doplniť, poťažne objasniť niekoľkými poznámkami.

Udali sme, že sa narodilo 108 dietok ; je to zdanlive pekný výsledok, mohli by sme byť s ním úplne spokojní, ale keď si vec bližšie objasníme, prideme k dosť nepriaznivému výsledku.

Počet tých evanjelikov, ktorých máme v sozname, činí asi 3500 duší ; v tých rodinách, ktoré máme v sozname, narodilo sa iba 60 dietok, čo je asi 17 detí na tisíc duší, čo je veľmi smutný zjav. Ešte smutnejší obraz o tejto veci dostaneme, keď si všimneme, koľko dietok narodilo sa z tých manželov, ktorí od roku 1931 do roku 1934 si založili rodinný krb. Tu prirodzene beriem v úvahu len tých manželov, ktorí od uzavretia sňatku bývajú stále v Bratislave. Takýchto manželských párov je v našom sbore 109 ; z týchto 109 rodín v 8 rodinách narodilo sa po dvoch dietkach, v 47 rodinách po jednom a v 54 rodinách sa nenarodilo dosiaľ ani jedno dieťa. To je tak smutný zjav, nad ktorým sa treba zamyslieť.

Útek pred dietkami znamená veľký mravný defekt. Je to znamením veľkého sebeckta, ktoré pozná len jeden ideál, a to pohodlný život. Odvolávanie sa na ťažkosť doby tu vôbec neobstojí ; veď práve zámožné rodiny sa zriekajú požehnania dieťaťa. Tento zjav je smutným dôkazom i akejsi enervovanosti ; tie rodiny, ktoré nechcú mať dietky, nechcú žiť vo svojich potomkoch , nezáleží im na tom, že ich odchodom vymre aj ich rod. Takýchto, na vymretie odsúdených rodín máme v našom sbore niekoľko desiatok.

Naše politické časopisy s času na čas poukazujú na nápadný pokles porodov u iných štátov, ale o našich pomeroch, ktoré nie sú o nič utešenejšie, mlčia. – Ak v našom sbore nenastane obrat k lepšiemu, tak ho čaká v budúcnosti odumieranie. Od našich mladých rodín to závisí, aby tomu nebolo tak.

Sobášených bolo 60 párov, i to je pekný počet; ale ihneď dostaneme i o tomto iný obraz, ak si všimneme, že z týchto 60 párov iba 28 bolo takých, kde mladoženích, alebo mladucha, alebo obaja boli členmi nášho sboru. 28 sobášov na 3500 duší majúci sbor je veľmi málo. Príčina je i tu tá istá, čo bola pri poklese pôrodov; sebeckto, útek pred zodpovednosťou, túžba po pohodlnom, ničím neviazanom, čo i úplne prázdnom živote.

A ešte niečo o prestupoch. Pristúpilo k nám spolu 51 osôb; z rodinných dôvodov pristúpilo 24 osôb, a z osobného presvedčenia 27 osôb. – Vystúpilo 16 osôb, a to z neznámych príčin 4 osoby, z rodinných dôvodov 9 osôb a z presvedčenia 3 osoby.

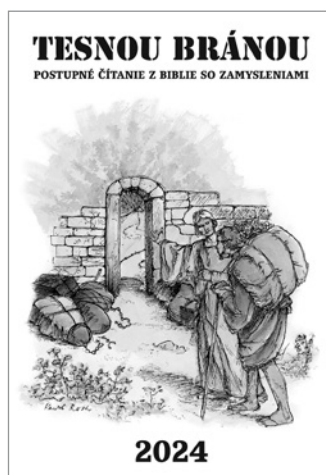
Zomrelo 49 osôb; zpomedi nami vedených členov zomrelo 26 osôb, čo je veľmi priaznivé procento. Len živá viera a pevná dôvera v Boha nám pomôže.

Publikované v **Evanj. Bratislave, február 1936, číslo 2. – ročník XI.**, strany 18 – 19 (ponechané v dobovom jazyku bez gramatických úprav)

Kniha do vašej pozornosti

Tesnou bránou 2024 (kolektív autorov) – ročenka obsahujúca systematické postupné

biblické čítanie s úvahami na každý deň. Za 4 roky prevedie cez celú Novú Zmluvu a za 8 rokov cez najdôležitejšie miesta Starej Zmluvy; 264 strán (vyd. ViViT, Kežmarok)

Kníhkupectvo Jonatán

V kníhkupectve Jonatán na Legionárskej 2 vás radi privítame v pracovných dňoch od 14.00 do 18.00 h. Nájdete tu široký výber duchovnej literatúry pre všetky vekové generácie, tiež hudobné nosiče, pohľadnice a darčkové predmety. Súčasťou ponuky je aj antikvariát. Tešíme sa na vašu návštevu.

Štefan Holotík

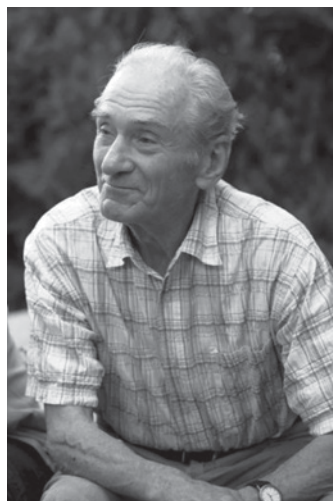
(*7. 11. 1937 – †18. 8. 2023)

21. augusta 2023 sme sa rozlúčili s Ing. Štefanom Holotíkom, PhD., niekdajším presbyterom bratislavského ev. a. v. cirkevného zboru.

Ďakujeme Pánu Bohu, ktorému brat Holotík od mladosti dôveroval, za dar živej viery. Brat Štefan ju prejavoval ochotnou službou v cirkevnom zbore: v presbyterstve, spevokole, na brigádach i srdečnosťou a priateľskosťou v kontakte s ľuďmi.

Pozostalým prajeme Božiu prítomnosť, silu a útechu.

„Pamiatka spravodlivého nech je požehnaná.“ (Príslovia 10,7a)

Fotoreport

Bratovi farárovi Borisovi Mišínovi sme zablahoželali k jeho 70. narodeninám. Máj 2023.

Služby Božie v Novom kostole, 21. 5. 2023

Služby Božie so seniormi, 4. 6. 2023
Po Službách Božích 4. 6. sa konal obed pre našich seniorov.

Služby Božie na Zborovom dni v Častej, 11. 6. 2023

Požehnanie detí na Službách Božích v Častej 11. 6. 2023

Zborový deň v Častej 11. 6. 2023
Interaktívna téma pre deti, Častá, 11. 6. 2023

Aktivity pre deti, Častá, 11. 6. 2023

Koncert Detského a dievčenského speváckeho zboru SRO v Novom kostole, 17. 6. 2023

Podakovanie za službu v presbyterstve Rii Korenicovej a Jánovi Hubovi
Úvod nových členov zborového presbyterstva, 25. 6. 2023

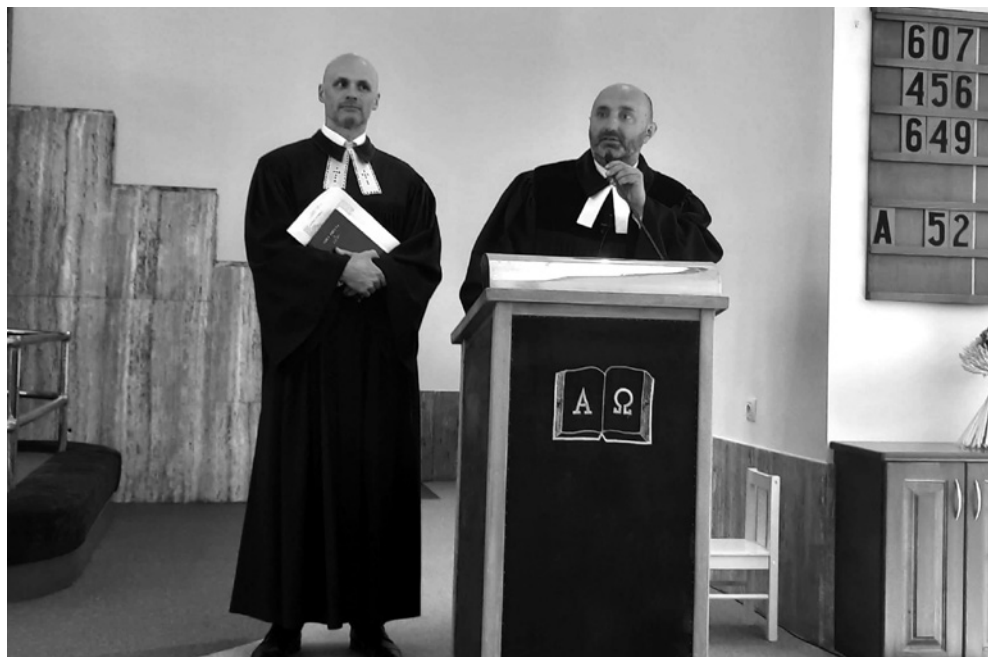

Príhovor Jörga Schneidera z partnerskej Evanjelickej krajinskej cirkvi vo Würtembersku, 25. 6. 2023

Vystúpenie detí z 1. turnusu detského tábora, 9. 7. 2023

9. 7. 2023 kázal Michal Mišina, ev. farár zo slovenského zboru v New Yorku.

Deti z 2. turnusu detského tábora počas vystúpenia v kostole 16. 7. 2023

Klienti SED počas besedy s hercom Ferkom Kovárom

Spisovateľka Daniela Hroncová-Faklová
rozprávala v SED o svojom románe
o Andrejovi Sládkovičovi

Elena Šefranková zo Strediska ev. diakonie
(SED) sa v júli dožila 100. narodenín.

Srdečne blahoželáme!

Beseda s hercom Ferkom Kovárom a jeho manželkou Dankou v SED

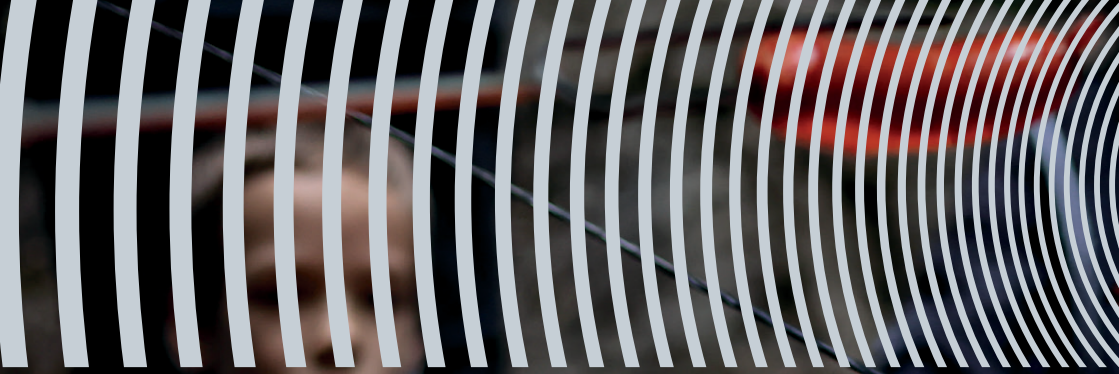
Na diskusiu do SED zavítal aj kuchár Jaro Židek

Rozlúčka br. farára Ivana Lukáča (vľavo)
s klientmi a pracovníkmi SED.
V jeho novom pôsobisku v Poltári
mu želáme Božie požehnanie.

Teológ Stanislav Moravec
je od 1. augusta zborovým pracovníkom
s dorastom a mládežou.

EV 4391/11
ISSN 1338-7936